

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona
Egy hónapra 2 korona.

VIDEKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-hatosos betű sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási díj 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 257.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Vasárnap, május 18.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Kereskedők pünkösdjé.
- A képviselőház ülése.
- Egyéni-másról.
- Ellenzéki akció a delegációk ülése ellen.
- A külügyminisiter bukása.
- Hatalos kimeneteli párbaj az aradi törvényesek előtt.
- A számmillió csalás.
- Hozzájárulás az ingyen kenyérről.
- Nagygyűlés a fogyasztási szövetkezetek ügyében.
- Maagra Vasul visszalépett.
- A borosjenői rendőr-gyilkosság.
- Az aradi reptűz első fölszállása.
- Fai László művészete.
- Kétszáz vasutas Aradon.
- Waldeck-Rousseau visszavonul.
- Konstantinápoly felé.

Kereskedők pünkösdjé.

Arad, május 17.

A Kanaánnak nevezett szép magyar Alföld agyonzaklatott kereskedői tanácskozásra gyűlnek össze Aradon a virágok ünnepén.

A tavasz pompás zöld ruhába öltöztette a természetet; a ligetek csendjét felveri az énekes madarak zaja; illatot lehelnek a mezők vadvirágai; dus lombkoronát öltött az erdő, s árnyas bokrai közt vigan locsog a futó hegyi patak. Életet hozott a tavasz, s ez élethez joga van mindenkinek, még a föld porához ragadt csuszó-mászó féregnek is.

Csak a magyar kereskedőtől akarják

elvenni az élethez való jussát. Neki nem hoz virágot a tavasz; s talán éppen azért választotta pünkösöd napját kongresszusa idejéül, hogy e virágos ünnepen annál szembeötlőbb legyen a kenyérért folytatott keserves küzdelme.

A vidéki kereskedőt marják, pusztítják, fojtogatják a fogyasztási szövetkezetek. A kereskedelmi kamarák és testületek sorra feljajdultak, s a kormányhatalomhoz fordultak oltalomért, amey évek hosszú során át nagyon sokat foglalkozott a kereskedőkkel, amikor újabb és újabb terheket rakott e munkás, értelmes osztály vállaira. De amely hatalom most összetett kezekkel nézi, mint söpöri el a föld színéről e hasznos osztályt részint nyereszkesedési, részint politikai célból egy másik társadalmi frakció. A kormánynál süket fülekre talált a kereskedők vészkiáltása.

Arad-, Csanád- és Békés vármegyék kereskedői pünkösöd első napjára értekezletet hívtak össze Aradra, hogy az ujabban fölmerült panaszokat összegyűjtve, a további teendők felett tanácskozzanak és valamilyen formában módot találjanak, hogy maguk felé irányítsák a kormány késlekedő jóindulatát.

Ha ugyan a kereskedők panaszának van még valami értéke az irányadó körök szemében. Mert a kereskedő már hozzászokott, hogy ez ország mostoha gyermekének tekintsék. Most is csak az fáj neki, hogy a mostohaságból is ki akarja tagadni — az édesanyja.

A fogyasztási szövetkezetek visszaéléseiről nem először esik szó e lap hasábjain. Rámutatunk többszörösen arra a szerencsétlen állapotra, hogy a vidéki szövetkezeti boltok politikai ügynökségeknél nem egyebek. Felekezeti és társadalmi izgatásokra szánt kirendeltségek ezek, és céljuk nem az, amit hirdetnek: a szegény néposztály felsegítése; hanem az, amit elhallgatnak: a kiskereskedők elpusztítása.

Végtelenül szomorú, hogy ez ingatag alapra fektetett intézmény megtudta tévesztetni a mérvadó hatalmi köröket és sikerült olyan állami kedvezményeket biztosítani a maga számára, melyek alkalmasak arra, hogy az adóterhek alatt roskadozó kereskedőt tönkre tegyék. A fogyasztási szövetkezetek, tudvalevőleg, a részvénytőke hat százalékaig adómentességet élveznek. Vajjon hány kereskedő van abban a helyzetben, hogy üzleti rezsijének leszámítása után még hat százalék hasznot tudjon felmutatni? Örül, ha családjával megél valahogy. Mig a szövetkezeteknél a haszon kimutatása csak az alkalmazottak dotálása után következik.

És mégis, e nagyszabású adókedvezmény csak másodsorban fáj a vidéki kereskedőknek. Sokkal nyomasztóbb és fájdalmasabb rájuk nézve az, hogy a fogyasztási szövetkezetek alapítói és vezetői többnyire a helyi hatóság embereiből kerülnek ki, s a községi jegyző elnöke, a községi bíró igazgatója, a lelkész pedig

TÁRCA

A hétről.

A temetőből visszatér
Zúzott szívvel a vén pojáca:
A bohóc-sipkát fölveszi,
Hogy bolond szerepét lejátsza.
Elnyomja a könyvet s a sóhaj,
A publikum mulatni óhajt
S a hogy ő a porondra mén:
Úgy írom ezt a verset én.

Tudom: a szubjektív ügyek,
Miket a publikum nem ért meg;
A heti versbe' nem valók
Legelső itt is a közérdek.
De a költő öreg hibája:
Mikor valami deprimálja,
— Ha másként kit sem érdekel —
Nem állja, hogy ne mondja el.

De a privát-búról hamar
Leszoktat majd a honfi-bána
Közösügyes zászló lobog
Egy gözösen az Adriának;
A gözös, mit rólunk neveztek
Állt vón' inkább örökre vesztég,

S a városnak gondot okoz,
Hogy — minket osztrák hirbe hoz.

És bárminő nehéz a bú
Mely lelkemre köti bilincset;
Nagyobb a Birblis Móricé,
Mert nem találja meg a kincset,
Mihelyt készül, hogy azt fölássza,
Nincs rá eset, hogy meg ne lássa
Valaki, a ki arra megy,
S tovább rejti kincset a hegy.

S Móricnak hinni oly nehéz:
Hogy ez a dolga birbli volt csak;
A kincseket termő mezőn
Ugy mondja: ő már nem tarolhat.
A kincs ott van már évek óta,
Hol Humbertné sok milliója
S a hogy mondja egy versiró:
Ott, a hol a tavalyi hó.

Ah, hol van a tavalyi hó
S hol a múlt heti lelkesültség!
Mikor a színház padjait
A műpártolók végig ülték.
Ugyan az élet ott, valóban
Akár az úri kaszinóban
És a ki a színházba megy
Nem vonzza, csak a potyajegy.

Vagy mindez tan azért vagyon:
— A mi egyébként nincs a rendjén —
Különb látványosság akad
A városnak kis parlamentjén.
Ott Mittnert elragadja lángja
S ha le is intik, azt se bánja
Tanácsost s bürgert jól leszid:
Ilyesmi még izgat kicsit.

Hanem még mindez is kevés
Egy érező magyar kebelnek
Az esemény-éhes lapok
Ezzel alig hogy ép betelnek.
Ha szóharc helyett tett is lenne:
Egy úr a mással öltre menne
— Mint Debrecenbe' mondanák:
„Az vón' az igazi tubák!”

Piros pünkösdre ennyi bú,
És ennyi rimes szomoróság!
Akáresak Saint-Pierre után
Mély gyászt viselne ez az újság.
Bizony, a boldog Saint-Pierre-beu
Nem áll a sorssal senki perben
A végrehajtó kit se üz,
És nincs is szalmagyári bűz.

Ki tudja: jó is lenne tán:
Ha az Óthalom Glogovácom

esetleg pénztárnoka a fogyasztási szövetkezetnek.

Aki ismeri a falusi élet gyönyöreit és fogyatkozásait, az megtudja érteni, mit jelent az, ha egy szerencsétlen boltos a község vezérembereivel kénytelen versenyezni a kenyérért. Mert az ilyen szövetkezeti boltban nemcsak a közkeletű árucikkeket bocsátják vásárra, hanem ráadásul együtt jár ezekkel a jegyző, a bíró és a tisztelendő lelkész ur jóindulata is. Aki a szövetkezeti boltban vásárol, az barát, aki a kereskedőnél vesz, az ellenség. A helyi potentátoknak pedig ugyan ki merne ellenségévé válni?

Kívánatos tehát a kereskedők és a közügy érdekében, hogy amikor szó esik a szövetkezetek adómentességének eltörléséről, ugyanakkor a legerélyesebben hangoztatott követelmény legyen a szövetkezetek és a közigazgatási tisztviselők inkompatibilitásának kimondása is. Es akkor nem fog előfordulni az, ami pl. Nagylakon történt legutóbb, hogy a község összes szükségleteihez tartozó áruk szállítását minden árlejtés nélkül a szövetkezeti bolt nyerte el. Sőt az sem, ami Megyese gyházán történt, ahol a községi bíró hivatalos formában szerkesztett, s a község pecsétjével ellátott „Megintést” küldött a szövetkezeti bolt egy vásárlójának, hogy boltbeli tartozását végrehajtás terhe alatt mulhatlanul fizesse meg.

A példákban pedig nem azért hoztunk csak kettőt fel, mintha nem állana rendelkezésünkre több, de egy újságciikk szűk határain belül az adathalmaznak nincs helye. Bemutatják ezeket bőséggel a holnapi kongresszuson.

A fogyasztási szövetkezetek garázdálkodásának megfigyelői egyébként, a kereskedők érdekeitől egészen eltekintve, tisztán a legelvitathatatlabb közügy szempontjából is, felette érdekes tapasztalatokat tettek.

A belügyminiszterium, úgy látszik, némi felületességgel jár el a fogyasztási szövetkezetek alapszabályainak megerősítése körül. Mert megesezt például, hogy egy délvidéki fogyasztási szövetkezet alapszabályszerűleg kimondta, miszerint tagjai

közé csak szerbet vesz fel, magyart nem. Ott van azonfelül a legtöbb szövetkezet szabályzataiban az is, hogy a tagoknak pénzbírság terhe mellett tilos másutt venni olyan árut, ami a szövetkezeti boltban kapható. Ez aztán sok helyütt úgy alakult ki, hogy a szövetkezeti bolt bizonyos cikket jóval drágábban árul, mint a szomszédban lakó kereskedő. A szegény, tudatlan szövetkezeti tag azonban, ki belépésével hosszabb időre terjedő kötelezettséget vállalt magára, kénytelen vagy drágábban vásárolni, vagy bírságot fizetni.

Jelentékeny hátrányára van a közérdeknek továbbá, hogy a szövetkezeti boltok italmérési engedélyt kapnak. Számok bizonyítják, hogy községekben, a hol a szövetkezet méri a szeszt, rohamosan terjed az iszákosság, mert hiszen a szövetkezeti bolt olcsó árakat hirdet, azonfelül a hasznából is remélhetnek — ha nem is kapnak — valami részt a tagok. Mindez pedig csak arra való, hogy a szegény embert oda szoktassa a szövetkezeti bolt hordajához

A holnapi kongresszus — bár a saját létfenntartásukért szállnak sikra — mégis a közérdek javáért vívott küzdelme a kereskedőknek. Becsületes harcban csak az igazság lehet győztes. S a kereskedők zászlajára az *Igazság* jelszava van írva.

Tisztelettel köszöntjük e lobogót, s a szeretet igaz melegével üdvözljük Aradon piros pünkösdi napján, a vérig gyötört, méltatlanul üldözött, derék magyar kereskedőket!

**

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, május 17.

Nagy számban vonultak ma fel a képviselők a Házba. A névszerinti szavazáson, a melyet a Rátkay és Barta interpellációi feletti válasz tárgyában kellett megejteni, mindenki részt akart venni, a ki csak a fővárosban maradt. És aztán csakhamar kiderült, hogy a nagy buzgóság kárba veszett.

Kossuth Ferenc ugyanis az ülésben elis-

merete, hogy a névszerinti szavazás kérvénye csak taktika volt. Mára is ülést akartak.

Igy tehát a szavazás hamar megtörtént. De három interpellációval is végezni kellett. Az egyiket az új kereskedelmi miniszterhez intézte Kovács Pál. Láng Lajos azonban ekkor nem volt jelen. De a midőn telefonon értesült a hozzáintézett interpellációról, a Házba sietett, a hol minisztersége óta ma először jelent meg. Minden oldalról melegen, szívélyesen üdvözlték és felszólalását is rokenszenven hallgatta az egész Ház.

A mai nappal pedig két heti szünetet kapott a képviselőház.

Részletes tudósításunk a következő:

Napirend előtt.

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, Wlassics Gyula, Darányi Ignác és Plósz Sándor miniszterek.

Elnök bejejenti, hogy Enyedi Lukács mandátumát a Kuria megsemmisítette. Az erről szóló indokolást a Kuria később küldi el és akkor fog majd az elnökség a továbbiak iránt intézkedni.

Dedovics György jegyző jelenti, hogy Kovács Pál az eskütéri hid és a székesfőváros beadványai és Nessi Pál a kolozsvári 51. gyalogezred zászlaja tárgyában interpellálni fognak. A napirend előtt felszólal.

Trauschenfels Emil és kijelenti, hogy ő az appropriáció ellen szavazott.

A leszavazott hecc.

Következett a tegnapi interpellációk feletti névszerinti szavazás.

Kossuth Ferenc azok nevében, a kik tegnap névszerinti szavazást kértek, visszavonja az erre vonatkozó kérvényt.

A Ház ezután nagy többséggel tudomásul vette a miniszterelnöknek Rátkay és Barta Odön tegnapi interpellációjára adott választát.

Az interpellációk.

Kovács Pál rövid indokolás után azt kérdezi a kereskedelmi minisztertől, hogy van-e tudomása ama hírekről, melyek szerint az eskütéri hid veszélyben forog? Igazak-e e hírek? Mily intézkedéseket tesz a veszély elhárítására? És végül, lesz-e szükség ebből kifolyólag az előirányzott költségeken kívül póthitelre? És ha igen, mikor terjeszt be ez iránt törvényjavaslatot?

Ezután a belügyminisztertől azt kérdi, hogy miért nem intézik el idején a főváros sürgős beadványait?

Megmutatná: milyen nagy ő
Akárminő kicsinek látszon.
Egy reggelen szépen kitörne
És hullna forró hamu, pörnye,
S mindent befödne láva-sír,
A láva minden bura ír.

Forgács.

A föld.

Írta: Juhász Sándor.

I.

Galgóczy Pista frakkot öltött magára s komoly, fontoskodó arccal nyitott be unokahuga, Galgóczy Olga szalonjába.

— Édes kuzin, — mondta — utoljára kérdezlek meg, hogy lesz-e a feleségem?

Olyan kérőn nézett a leány arcára szelid szemével, hogy a leány — elkacagta magát.

— No édes kuzin, én is utoljára mondom neked, hogyha százezerszer mekkéred is a kezemet, százezerszer mondd nekem nem-et.

Valami szöveget, meg divatlapok között turkált, a legutolsó divattal sehogyse volt megelégedve, azért maga akart komponálni egy új divatot. Nem valami fantasztikus, valami nagyon elvontat, inkább valami egyszerűet, ami az erő által imponálna, mint ő, a fiatal leány valamilyent, ami a vidámságában, könnyűségében is komoly lenne, amiért megdicsérik az izlését. Megállapítani szóval nem tudná, de

azért majd csak kigondolja. És e komoly fejtörés közben észre se akarta venni az unokatestvérje fontoskodó pózolását.

— Ej, édes kuzin, mire való az a komolykodás. Gyere, jobb lesz, ha egyet kacagsz velem és segítesz nekem egy mintát kiválasztani, ami új is legyen és mégis megállapodott divatu, izléses is legyen, és nem banális.

Galgóczy Pista nem vette ez egyszer olyan kicsibe a dolgot.

— Hát édes kuzin, nekem ilyen körülmények között nincs kedvem masamódoskodni. Csak válogasd te magad a rongyaidat.

— A rongyaimat? — kiált föl a leány sértődötten is, haragosan is, büszke fejfelütéssel. — Talán mérsékelhetné magát uram egy kevéssé, hogy ne sértegetne egy védtelen leányt, — a maga házában.

Most már a férfi kacagott föl indulatosan.

— A maga házában? — No, majd megmutatom, hogy itt nem lesz a magáé semmi. Semmi. A butorok se, ezek a vázák se ni. Semmi. A föld se. Ez a ház se. Semmi.

És sietve hagyta ott az unokahugát.

Galgóczy Olga fölállott a székről. Kimeresztette a szeméit a távozó után. Aztán fölrántotta az egyik vállát, mint aki nem sokat törődik a dologgal s mint akit egy cseppet sem ijesztett meg a férfi érthetetlen fenyegetése.

Altalában nagyon csöndes vérmérsékletű lány volt, nagyon nyugodt és kevéssé izgatható. A vér nem egykönnyen szaladt föl az arcába, az ijedelmet, vagy a nagy haragot nem

ismerte. Minek izgatná föl magát? Minek okozna magának okatlan fájdalmat? Rég tul volt azon a határon, hogy sokáig gondolkozzék egy-egy érthetetlen dologon. Majd megmagyarázza valaki. Vagy megmagyarázza maga magát az érthetetlen dolog. De azért unokatestvére nem nyomhatott el egy megjegyzést, azt is olyan közönyösen, olyan hidegen, olyan flegmátikusan mondta:

— Bolond.

És ezzel rendbe volt a dolog. Többé rá se gondolt. És egy óra múlva azt se tudta, hogy megtörtént-e az az előbb vele.

II.

Galgóczy Pistának volt egy fiskális barátja. Barátja annyiban, hogy az ügyvédi költségeket nem számította be neki olyan méregborsosan, mint a többi klienseknek. Bárha így is tudva volt, hogy a nagy temenesi birtokot ő pörölte el Galgóczytól, természetesen, hogy belőle ő kapván legtöbbet.

Minden fiskális fiskális. De ez a fiskális fiskálisabb volt a fiskálisnál. Nem igen bíztak rá olyan ügyet, hogy abból ő valamit ne tudott volna csinálni. Ha valami pört nem is tudott megnyerni, a pörleendő birtokon mindig tudott akkora léket ütni pörköltiségek és egyebek címén, hogy a pereskedő fél még veszteség esetén is megnyugodott. Ugy kihámozni pedig a klienseit, mint ő tudta, senki se szokta a világon. Még ha az utolsó fillérjét is elvette a felétől, azt olyan diszkrétan, annyi eleganciá-

A miniszterelnök válasza.

Szóll Kálmán miniszterelnök kijelenti, hogy számos fővárosi ügy van a belügyminisztériumban, melyek csak azért nem intéztek el sürgősen, mert egyrészt nem aktuálisak, másrészt oly terjedelmesek, melyek hosszas tárgyalásokat igényelvének, egyhamar el nem intézhetők. Kijelenti, hogy a belügyminisztériumban minden dolog a legpontosabban intéztek el és a belügyminisztériumot semmi malasztás nem terheli. Figyelmezteti Kovácsot, hogy máskor ne az újságokból merítse interpellációja tárgyát, hanem alaposan járjon utána a dolgoknak.

Kovács Pál nem veszi tudomásul a miniszterelnök válaszát.

A sérelmes zászló.

Nessi Pál interpellációt intéz a miniszterelnökhöz és a honvédelmi miniszterhez a Kolozsvárt állomásozó 51. gyalogezred zászlószentelése tárgyában. Az interpelláció a következőképp hangzik:

1. Van-e tudomása a miniszterelnöknek és a honvédelmi miniszternek arról, hogy a Kolozsvárt állomásozó 51. sz. gyalogezred a jövő hét valamelyik napján zászlószentelési ünnepet szándékozik tartani? 2. Van-e tudomása arról, hogy a felszentelendő zászlón a magyar állam címere a kétféjű sas szárnyában az osztrák birodalom tartományai címerével egyenrangúnak van feltüntetve? 3. Szándékozik-e haladéktalanul intézkedni az iránt, hogy az általi önállóságunk ellen elkövetni szándékozik ezen merénylet meghiusították és szándékozik-e intézkedni, hogy címerünknek az azt megillető hely mindenütt, minden téren egyszer és mindenkorra biztosították.

Az interpellációt kiadták az illető minisztereknek.

Láng felelete.

Időközben megérkezett a Háza Láng Lajos kereskedelmi miniszter és értesülvén a hozzá intézett interpellációról, azonnal válaszolt.

Láng Lajos kereskedelmi miniszter: Kovács Pál interpellációjára válaszol az Eskütéri hid tárgyában. Kijelenti, hogy hivatalbeli elődje e kérdésben ankétet hívott össze, mely ankétén értesült a miniszter, hogy az Eskütéri hid budai oldalán vízszintes irányban némi változás észlelhető. A megfigyelések kiderítették, hogy a pesti oldalon változás nincs, itt minden rendben van. Igéri, hogy a megfigyeléseket tovább fogja folytatni és adandó alkalommal bővebben fog e tárgyban referálni.

Kovács Pál a miniszter válaszát egyelőre tudomásul veszi.

A Ház vakációja.

Szóll Kálmán kijelenti, hogy nem volna helyes most folytatni a Ház üléseit, minthogy jelleget a delegáció tárgyalásai folynak. Indítványozza, hogy június 4-én érdemleges ülés ne

legyen. Június 4-én a Ház a további munkarendet és napirendet állapítsa meg. A jelzett időig tehát érdemleges ülés k ne tartassanak, de kéri a Házat, hatalmazza fel az elnököt arra, hogy bejelentések végett ezen idő alatt is hívasson össze üléseket.

Elnök felteszi a kérdést, mire a Ház a miniszterelnök javaslatát egyhangulag elfogadta.

Elnök ezután bejelenti, hogy Kubik Béla és Rátkay László képviselők mentelmi ügyét átteszi a mentelmi bizottsághoz.

A jegyzőkönyv hitelesítése után boldog ünnepeket kívánt a képviselőknek, mire az elnököt lelkesen megéljenzették.

Egyről-másról.

(A szecessziós időjárás és a fagyos szentek. — A szénkereskedő prospektusa. — Háborog a föld gyomra. — Remegés az egész világon. — Mi lesz a Gellért-hegygyel? — A csapadék és a színházi direktorok. — Pezsgés a főúri társaságban. — Az udvar itthon. — A caroussel. — Mesés kincsek. — Pünkösdi királyság.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, május 17.

Abban a májusba tévedt nyirkos és hideg novemberben most már megjelent egy-két órára a május is, de a szecessziós időjárás nem tagadta meg magát most sem; meleg verőfényt akkor árasztotta reánk, amikor a kalendárium a fagyos szenteket jelezte. Az időjárást intéző hatalmakkal szemben az idén csődöt mondott minden meteorológia, minden Falb és a leveli békák mélyen kompromittálva gubbasztanak üveg-kalitkáikban. Ugy lehet — és félelemmel gondolunk erre — hogy alighanem annak a humoros szénkereskedőnek van igaza, aki prospektusaival most árasztja el az emberiséget. Van ennek a szénkereskedőnek az eljárásában valami ördögi humor, de, tagadhatatlanul, szomorú igazság is.

Am ennek már a fele sem tréfa. Ezzel a megbomlott időjárással jó lesz, ha komolyan foglalkozik a tudomány. Mi, a mi laikus eszűkkel úgy látjuk, hogy a természet rendjében beállott eme kisebbszerű forradalom nem pusztá szeszélye az időnek. Az utóbbi időben napirenden levő földrengések, vulkanikus erupciók, a föld gyomrának háborgásai kell, hogy valami kapcsolatban legyenek a légköri viszonyokkal; máskülömben nem tudjuk megmagyarázni magunknak az abnormalis hőmérsékletet, a rengeteg menyiségű csapadékot.

Mióta az Antillákon negyvenezer embert elpusztított az alvilági tűz, mióta egy nápolyi

telegramm a Vezuv rakoncátlankodását jelentette s egy kingstowni kábelstörőny hírül hozta, hogy a jamakai kénforrások sietve forrának: egy remegésben él az egész világ. Sőt akadtak immár nálunk is, akik azt kérdezik, hogy hozzánk nem hat-e el ez a földalatti erő? A vén, sziklás Gellért-hegy gyomrában nem tusakodnak-e vajjon e vulkanikus erők? S mi lesz, ha a kazamaták mélyéből egyszerre csak előhőmpölyög a lávafolyam és lesöpri magáról a vén hegy a hálósipkáját: a citadellát? Valóban jaj lesz akkor Budapestnek, mert az itélet napja lesz az!

Addig pedig csak aludjunk nyugodtan. Ha az Ur látni fogja, hogy egy igaz se találtatik imánár köztünk és kénesöt bocsát e romlott Sodomára: akkor majd elpusztulunk e föld színéről, de addig elégedjünk meg azzal, hogy a föld háborgásai és a kráterek füstje nekünk csak csapadékot okoznak, de nagyon sok csapadékot. Elvégre is ez nem baj, mert úgy áll ma a dolog, hogy a csapadék — a szezon. A mig a csapadékban tart, addig a szezon sem halt meg. A szezon pedig tartsa meg az Istent, mert különben elviszi a színházdirectorokat az ördög. S ne káromolják a sorsot, amiért hogy az ő életük a csapadék után igazodik, mert hajh, sokan éppen e miatt pnsztulnak el. Teszem azt: a hegy leve, meg az izes, jó gyümölcsök. S velünk együtt sok kertész és gazda.

Nem kell tehát kicsinyelni a csapadékot, hanem ha már így van, örvendeni kell inkább a szezonnak, amely viszont tartsa tiszteletben a komor felhőket és északi szeleket, hogy hosszú életű legyen a földön.

A szezon úgy is rég volt ilyen élénk. Szokatlan pezsgés uralkodik a magyar főúri társaságban, a mely máskor bizony alig-alig ad életjelt magáról. Most itt az udvar, a főhercegek nagy része s a caroussel a fővárosba gyűjtötte a magyar arisztokrácia színét-javát. Estély-estélyt ér s a fényben és a vendégszeretben egymást mulják felül a vendégszerető főúri házigazdák. A minap a Csekonics-palota ragyogó csilláros termei nyitak meg az arisztokráciának, hétfőn a Wenckheim-palotában, kedden gróf Karácsonyi Jenő budai palotájában adott egymásnak találkozózt az előkelő magyar világ, szerdán este pedig udvari bál volt a budavári királyi palotában. S még egész sereg fő-

val, olyan meggyőzően tudta tenni, hogy azért reá senki meg sem haragudott, hanem még örökre halás tudott lenni.

Csunya, szatirfejű ember volt, kecskeszakála veres, mint a lenyugvó nap palástja, szemei szürkék, mint az iszap és bennük szokatlan tűz lobogott, mégis, mintha az iszapba tűzcsóvát rejtettek volna el, ami lassan válik csak izzóvá. A fülei hegyesek és kissé szőrösek valának, ami csunyasága mellett még inkább nem vált előnyére. A hangja érdes volt, csak mikor sóhajtszerűvé vált, akkor lett valami fülbemászóvá. Mindenki félt tőle, de különösen a nők. És mindenki sóvárgott utána, de különösen az asszonyok.

Galgócy István az asztalnál találta.

— Ugyem volna pajtás.

A fiskális mosolygott. Aki először látta, összeborzadt ettől a mosolygástól.

— A unokahugom...

Kissé komolykodott, a fiskális azért a szavába vágott.

— Na, csakhogy a menyasszonyod lett... Nehéz volt?

— Mi?

— A meghóditása.

— Semmi. Nem arról van szó. Nem hajlandó a menyasszonyom lenni.

— Nem? — No lásd, pedig én most már azt hittem, hogy koszorúslegénynek akarsz meghívni. — Te szörnyű nagy élvezetet szereztél volna nekem. Minő nagyszerű is lett volna, ha én vezethettem volna az oltárhoz azt a leányt:

hogy összeborzadt volna az én vigyori pófamtól. Mi?

Galgócy Pista legyintett egyet a kezével: Nem erről van szó.

— Hát?

— Pörölni akarom.

— Őt?

— Igen. Elakarom pörölni tőle a házat, a földet, azt a jó, hűsleges földet. Hogy ne maradjon semmije. Hadd puhuljon meg. Majd talán akkor, ha egyedül áll, nem utasít el. Mi?

— Akkor? Hátha?

— Hát ne tegyem?

— De tedd. Ha akarod. Én... Én rendelkezésre állok.

És irt. Egymásután rőtta a betüket, a sorokat. Sok hamissággal, sánta okoskodással. Talán egy kis piszok is csöppent a tolláról a tintában a tiszta hóféhér papírosra. Ki tudná azt megmondani? — Csakhogy fehér, ártatlan papírosívek megteltek fekete betűkkel, sötét sorokkal. Szépen. Egymásután.

III.

És a pört Galgócy Pista megnyerte. Még az utolsó fórum is világosan formulázta, hogy a föld, a birtok jogos tulajdonosa Galgócy Pista.

Hogy miként történhetett ez meg, azt bajos volna megmondani. Már magának a földnek eredete olyan homályos, hogy eligazodni a jogos tulajdon kérdésében nem is igen lehet. Es ha még egy acélpenge-éles fiskális meg azt

összebolgatja, át-meg átszövi az ügyvédi furlang ezer meg ezer szálaival, akkor meg éppen képtelenség még tájékozni is magát a laikus embernek. Talán érzették ezt a bírág is, talán maguk sem értették meg elég világosan a dolgot, azért nem tudtak helyesen itélni. De meg talán a Galgócy Olga tulajdonjogossága se volt elég tisztán látható. Hogy a föld miként jutott a leány apja kezébe, azt se lehetett egészen tisztán, világosan szemlélni, könnyen megdönthető hipotézisek zavarták a szilárd fundamentumot.

Mindogy. Az utolsó fórum is Galgócy Pista birtokába juttatta a házat is, a földet is.

Szép ház volt, hatalmas, erős, mintha örök időkre épült volna. Amit emberi erő összehordhatott, összehordta, amit emberi művészet ki-gondolhatott, megteremtett mindent. Valóságos palota volt, kényelmes, gondosan berendezett és kedves, barátságos. Milyen puha fészkeket lehetett benne teremteni a meghitt pletykák számára.

Am a föld is — föld volt. Elsőrendű. Kétezer hold az Alföld szívében, ahol az áldás szinte ömlött a munka után. Hatalmas erejű, kiszipolyozatlan, gondosan táplált, becézett föld telve életkedvvel és jószívvel a gazdája iránt: sohasem volt hálátlan a szeretet közepette. Éhes földkupecok mohón vágyódtak utána, lesték, várták, mint a vércsék, hogyan érkeznek el erre a földre is a gazda összeomlása, hogy reá tehetnék a kezüket szívósan, biztosan, a kétség minden reménytelensége nélkül. Oh,

uri estély van tervben. Pompában ragyogásban, pezsgő életben nincs, valóban nincs most hiány Budapesten.

S aztán a caroussel! Hogy minő volt, hogy folyt le: olvastuk már, de lehetetlen, hogy vissza ne térjen ez álomszerű csodás valóságra, e jelenbe tévedt multra a hét krónikása. Régmúlt idők varázslatos képe elevenedett és színesedett meg a Tattersal porondján. Nézőn e csodálatos játékot, a lovagkor vitézi tornáit: lelünk visszaálmodta magát a daliás időkbe. Uyen látványosságban még nem volt részünk soha! A milleniumi hódoló diszfölvonulás? Oh, az mint álomszerű mult vonul el előttünk; emez, mint cselekvő, élő jelen. A levante előttünk vivta meg tornáját a várkisasszonyért, előttünk folyt le a korhű sólyomvadászat s előttünk játszódtak le a Mátyáskorabeli harcosok bravuros mutatványai.

A lovak, a melyek a caroussel estéken megjelentek a porondon, megérnek egy fél milliót, azt azonban már értékelni sem lehet, hogy mennyit érnek az ősi kincsek, ékszerek és klenédiumok, a melyek ez estékre előkerültek az ősi vasládákból. A magyar főurak egész vagyont áldoztak erre a lovagjátékra, de a nagy áldozatnak meg is van a láttatja, mert a begyült jövedelem óriási összeggel gazdagítja a Klotild-szeretetház alapját. De erkölcsi eredménye is volt a gyönyörű lovagjátéknak, mert hiszen bizonyos, hogy a dicső multnak, a régi dicsőségnek felújulása becses gondolatokkal, nemes érzésekkel temékenyíti meg a lelkeket.

Mi kár, hogy álom volt csak, a mely elfoszlik. Rövid volt, mint minden álom. Ma piros pünkösdi napján, a Szentlélek ünnepén, már csak a gyönyörű, színes emléke él a szívében. Eltűnt, valamint a régi dicsőség. Szétfoszlott, mint az álom. Rövid volt, mint a pünkösdi királyság...

TÁVIRATOK.

A német császár Amerikának.

Washington, május 17. II. Vilmos német császár rendkívül meleg hangu levelet intézett Roosevelt elnökhöz, a melyben köszönetet mond Henrik herceg fogadtatásáért s Nagy Frigyes császár bronz-mellszobrát küldi ajándékba az Egyesült-Államoknak. A szobrot az arzenál mel-

lett építendő új hadiiskola közelében fogják felállítani.

Spanyolország ünnepe.

Madrid, május 17. A régens-királyné tegnap dekrétumot irt alá, a melyvel Vila Urrutiát a bécsi udvarhoz nagykövetté nevezte ki. A királyné a rendkívüli nagyköveteknek III. Károly rendjének nagykeresztjét és az idegen uralkodóknak a koronázásra ide küldött képviselőinek a Katholikus-Izabella-rend nagykeresztjét adományozta.

Páris, május 17. A *Matin* jelenti Madridból: A spanyol régens-királyné táviratilag értesítette Loubet elnököt, hogy a Spanyolország és Franciaország között lévő szoros kapcsolat megerősítése jeléül az aranygyapjas-rendet adományozta neki.

Ellenzéki akció a delegációk ülése ellen.

(A tüntetések folytatása.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 17.

A delegáció albizottságának nyilvánossága, mely tegnap a képviselőházban annyi port vert föl, csak kedden délután fog végleges megoldást nyerni. Széll Kálmán miniszterelnök már a képviselőház tegnapi ülésén kijelentette, hogy ebben a sokat vitatott ügyben a delegáció plénuma illetékes a határozathozatalra. Ennek megfelelően gróf Andrássy Gyula, a magyar delegáció elnöke, nyolc országgyűlési bizottsági tag indítványára ma délutánra teljes ülést hívott egybe, melyen az ide vonatkozó indítványt Dániel Ernő báró tényleg megtette, határozatot azonban csak kedden fognak ebben az ügyben hozni.

A függetlenségi párt egyébként ma is megkísérelte az ostromot a delegáció hadügyi albizottsága ellen. Kubik Béla bement a gyűlésterembe, de azt hirtelen berekesztették, — nem Kubik miatt, hanem azért, mert egy tétel fölött meg kellett előbb várni a miniszterelnök nyilatkozatát.

A mai nap eseményeit a következő táviratok mondják el:

mert milyen nagy boldogság az, ha egy tönkre jutott büszke ur örökébe beültethetnek egy pénzarisztokratát, talán egy jámbor cseh olajgyárost, talán egy szemétdombrol meggazdagodott, csontokból palotát épített börtönkirályt.

Am a föld szívében ragaszkodott gazdájához, szerette azt igaz szeretettel, mintha szíve leti volna neki, mintha tudta volna, hogy ragaszkodnia kell a mostani gazdájához.

Galgócy Pista mégegyszer elment az unokahúgához. Az már akkor rakosgatta a butorait; nem akart egy percig se maradni a más házában. Nem is nezett a férfira, abba se hagyta a dolgát.

— Aj, édes kuzin, hát még csak azt se mondod, hogy foglaljak helyet.

A lány rávetette csudálkozva nagy tengerzöld szeméit.

— Hiszen itthon vagy. A magadéban talán csak te rendelkezel.

Erre nem volt mit válaszolnia a férfinak. Talán egy kis bűnbánat is volt a szívében, azért egy percre hallgatott. Csak nézte a leányt, aki szorgoskodott, veszekedett a cselédeivel.

— Olga, gyer egy másik szobába, beszélni akarok veled.

Olga föl se állt egy szekrényfi mellől, amibe apró csecse-becséket rakosgatott féltékeny, aggságoskodó ügyességgel.

— Itt is elmondhatod, amit akarsz mondani. A cselédeim úgy is el vannak foglalva, nem érnek rá a te beszédedre hallgatni.

Galgócy lecsapta a kalapját egy kis puffra,

ő maga meg bele ült egy nagy kényelemszékbe, összefonta a karjait, egyik lábát a másikra tette és úgy nézte az unokahúgát. Szeretett volna egy cigarettára rágyújtani, de tudta, hogy a huga a füstöt nem szereti és tiszteletben tartotta eme tulajdonságát.

Igy nézte a leányt sokáig. Tetszett neki az imbolygó járása, libbenő lépkedése. Volt valami ennek a lánynak a testtartásában, ami megkülönböztette ezer közül. Mint mikor a fiatal őz nekirohan az erdőtergernek és hirtelen megtorpan: a nyaka, a teste megfeszül, az izmok accékemények bár, de könnyen hajlanak és ebből a kettős izommozgásból olyan csodálatos harmónia származik, hogy azt csak a hozzáértő szem látja meg, de ha meglátta, akkor aztán gyönyörködik benne igazán.

— Ajánlanék én neked édes Olga valamit. Olga nem volt rá kíváncsi. De azért a férfi csak elmondta.

— Nézd Olga, legyen ez a ház, meg a föld is megint a tied.

Most hirtelen fölvetette a lány a fejét.

— És azért adjam oda cserébe a kezemet, a testemet, a lelkemet — neked?

A férfi boszankodott egy kicsit a haragos hang miatt.

— Csak fogadj el engemet férjedül. Légy a feleségem.

Most már fölkelte Olga a szekrény mellől, odament unokabátyjához s úgy mondta neki:

— Nem kell. Nem kellesz te se. Se a bábad, se a földed. Nem kell semmi, semmi...

(A tüntetés folytatása.)

A függetlenségi párti képviselők ma is késültek arra, hogy a tegnap megkezdődött akciót folytatják. A tengerészeti albizottság reggel 9 órakor kezdődő ülésén ismét testülvleg készültek részt venni. Előző este a pártkörben már megállapodtak a tüntetés részleteire nézve is.

Az ellenzéki képviselők reggel 9 órakor, tehát az ülés megkezdésére kitűzött időben a Fiume-kávéházban gyülekeztek és körülbelül egy negyed tíz órakor indultak a muzeum felé, ahol a delegáció ülését tartja; de már akkor szemben találkoztak a delegátusokkal, akik az amugy is hirtelen befejezett ülésekből jöttek. Így aztán a tüntetés abbamaradt.

Egy félhivatalos kövön nyomott lap a félbemaradt tüntetésről ma esti kiadásában a következőket jelenti:

A magyar delegáció tengerészeti albizottságának ma reggel 9 órakor kellett volna újabb ülését megtartania, de Pallavicini Ede őrgróf elnök bejelentette, hogy miután Széll Kálmán miniszterelnök még nem adhat felvilágosítókat a tengerészeti ujoncokra vonatkozólag, az ülést elhalasztották.

Az elhalasztásnak azonban más oka is volt. Mihelyt ugyanis az elnök az ülést megnyitotta, megjelent ott Kubik Béla 48-as képviselő és helyet foglalt. Az albizottságok nyilvánossága tárgyában pedig Andrássy Gyula gróf elnök éppen ma délutánra hívott teljes ülést össze és amíg döntés nem történik, addig az albizottságok elnökei nem akartak üléseket tartani.

A függetlenségi képviselők különben előfutárul küldték ki Kubikot, mert többen is beakartak menni az ülésterembe, de amikor felvonultak, a tengerészeti albizottság berekesztette ülését.

(Dániel br. indítványa.)

A magyar delegáció ma délután 4 órakor teljes ülést tartott. Ezen a gyűlésen szándékoztak dönteni a fölött, vajjon az albizottsági ülések ezentúl nem-delegátus képviselők számára nyilvánosak legyenek-e, vagy sem?

Az ülésen Dániel Ernő br. indítványt nyújtott be, hogy határozza el a bizottság ügyrendje 66-ik szakasza után egy új paragrafus beiktatását, mely szerint albizott-

IV.

Lemenni készült a nap. A sugarak lassan-lombán usztak a meleg levegőben. A tikkasztó hévség párái lassan-lassan összeaszta, összezáradtak. A fák levelei meg se mozdultak a mély csöndben. A végtelen tarmez bágyadtan nyújtózott el a szemhatár előtt.

És ekkor a napsugár főnakadt egy rózsaszínű napernyőben. Táncolt rajta vígan, mosolyogva, pedig azelőtt még mozdulni is alig tudott. És kivillan a távolból egy buzavirágzin asszonyi ruha, ami lassan csókolta végig a kiászott, halvány fűszálcskákat. A nehéz, lélegzetfójtó meleg levegőben pedig lassan-lassan uszni kezdett valami illat, ami az asszony ruhájából áradt ki. Valami sok színű illat. Mintha ibolyát csapkodnának nyíló orgonavirághoz, apró tubarózsához haramos tavaszi hajnalon. És ime, mintha a tavasz elkezdődne a nyárban, mintha a forró nyár volna az illatos tavasz.

Galgócy Olga sétált ott kint. Azt mondhatná, hogy bucsuzni jött ki erre a nagy darab földre. De a banálistól irtózik a lelke. Inkább azt mondja, hogy sétálni jött ki — utoljára. Ezután itt, ezen a vidéken nem sétálhat. — Pedig a szíve annyira tele volt, hogy szeretett volna leborulni a földre és megcsókolni ezt a régi, hűséges jó barátot.

Egy kanyarodónál Galgócy Pista állt elébe.

— Kerestelek Olga.

A leány nem kérdezte: miért.

— Tudom, hogy nincs senkid, tudom, hogy

sági üléseken nem delegátus képviselők is jelen lehetnek, mint hallgatók, kivéve azt az esetet, ha valamelyik delegátus zárt ülést kér.

Az indítvány felett kedden tartandó ülésében fog határozni a plénum.

A külügyminiszter bukása.

(Támadás Goluchovszky ellen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 17.

A külügyminisztert útnai mindig népszerű dolognak tartotta a magyar sajtó. Most is ütik Goluchovszky grófot, még pedig a trónörökös londoni kísérete miatt, a melyben nyilatkozatot tett a nélkül, hogy erre akár a királytól, akár a trónörököstől meghatalmazást kapott volna. Mint budapesti tudósítók jelentik, egyik eilenzéki esti lap ma megírja, hogy Goluchovszky gróf teljesen bukott ember s menesztése már csak napok kérdése. A borsos kis cikk így hangzik:

Az ideai delegációk, melyeket a félhivatalosok előre rövideknek, unalmasoknak és szárazoknak jeleztek, nagyon is mozgalmasak és következményeikben is elég érdekesek lesznek.

A hadügyminiszter belebukhatik a jogtalan tengerész-ujonczozásba, sőt mint vádlott is kerülhet az országgyűlés elé; a külügyminiszter azonban máris megbukott és a ki a fogadások barátja, máris százat vagy még többet fogadhat egy ellen, hogy a jövő delegációban már nem gróf Goluchovszky Ageno: fogja védeni a közös költségvetést.

A bukás oka az a nyilatkozat, melyet Goluchovszky a trónörökös londoni diszkiséréte tárgyában tett. A külügyminister ur, a ki tudvalevőleg egyszersmind a császári ház minisztere, azt mondta, hogy a monarchiát a londoni koronázásnál csakis a trónörökös fogja képviselni; a diszkiséret senki és semmi és abszolúte nem jelent semmit.

A külügyminister ezt minden felsőbb felhatalmazás nélkül mondotta és nyilatkozatával úgy a királynál, mint a trónörökösnel nagy visszataszítást okozott; különösen az utóbbi egyenes sértésnek vette, hogy a császári ház minisztere az ő diszkiséretét ennyire leszólta.

Ő felsége a külügyminiszter előtt kifejezést

nincs semmid. Nem akarok fájdalmat okozni neked. Ime visszaadom, ami a tied volt.

A lány szemében ismét fölillant a büszkeség.

— Ne nézz úgy rám. — Nem kérek érte cserébe semmit. Legyen a tied, minden kikötés nélkül, úgy, ahogy van minden.

És azt se várta, hogy a lány válaszoljon szavára valamit. Csak megindult. És ment lassan, lehajtott fejjel, nehéz cammogással, mint ha alig tudott volna lépkedni valami nagy-nagy teher miatt. Lelkében nem volt egy gondolat sem és mégis marta azt valami, szívében nem volt egy érzés sem és mégis égette azt valami. De ment busan, reménység nélkül.

Am a dülötnál megállott. Végignézett ezen az óriási földtáblán utoljára.

És ekkor meglibbent a magára hagyott lány kezében a fehér kendő idegesen, erősen. Mint mikor valaki az után kapna, akil el akar veszíteni.

Azután pedig ő is megindult a férfi után, előbb csak lassan, tévován, gondolkozva, de aztán mindig sebesebben, gyorsabban. Már kiáltott is a férfi után. Az arca kipirult. Az szeméi harmatosak voltak. És a szíve elkezdett vergődni kéjesen, boldogan.

A nagy táblaföld pedig mintha meglege-detten nyújtzkodott volna tovább a meleg, tikkadó hévségében.

is adott legfelsőbb elégedettségének és ilyesmi természetesen egyet jelent a miniszter ur menesztésével.

Természetes az is, hogy külügyminisztert nem bocsátanak el máról-hónapra és hogy elbocsátása előtt tisztában kell lenni azzal is, hogy ki lesz az utód és így a miniszter bukása nem holnap vagy holnapután fog nyilvánosságra kerülni, hanem esetleg csak hónapok múlva, de az nem változtat semmit azon a tényen, hogy Goluchovszky gróf ur két nap óta bukott ember és hogy ő maga ezt már ma is tudja, a mit lehangoltsága és egész magatartása már is igazol.

A százmillió család.

(A század legnagyobb büne.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 17.

A század legzseniálisabb szédelőjének, a megszökött Humbertnének mindedig nem akadtak nyomára. A posta a szálrózsa minden irányából tömegesen hozza az értesítéseket a párisi rendőrfőnek s a levelek írói majd itt, majd ott vélték látni Humbertné és családját.

A rendőrség a többnyire ellentmondó híreket nem igen veszi figyelembe. Legügyesebb detektívjei kutatják a szökevényeket, de pozitív eredményre nem jutottak. A rendőrség azt hiszi, hogy Humbertné nem hagyta el Franciaországot, sőt azt sem tartja valószínűtlennek, hogy a hihetetlenül merész asszony épen Párisban tartózkodik.

A ma érkezett újabb értesülések a szédelgések több érdekes részletét újságolják. Így kiderítette a vizsgálat, hogy Humbertné a Riviérán, hol a „százmillió Crawford“ ösmeretlen helyen és ösmeretlen időben szívészélhűdésben „meghalt“, mauzoleumot akart emelni a halottnak.

Humbertné egyik főügynöke Haas ékszerész volt a Boulevard Sebastopolon; a ki neki nem kevesebb, mint 14 milliónyi kölcsönt szerzett.

Haas egy alkalommal bejelentette Humbertnének, hogy beteg feleségét Németországba viszi egy elektroterapeutikus gyógyintézetbe.

— Ezt nem engedem meg — szolt hozzá a nagylelkű szédelő s rögtön alapított egy hasonló gyógyintézetet Boulogneban. Az intézetet Haas nevére szerepeltették, de Humbertné százezer frankot adott a vállalatba.

Egy másik távirat azt jelenti, hogy Humbert anyjánál, az egykori igazságügyminiszter özvegyénél újból házkutatást tartottak. Ez alkalommal ismét nagymennyiségű iratokat helyeztek zár alá.

Parmantier ügyvéd nyilt levelet tesz közzé, a melyben azt mondja, hogy be tudja bizonyítani, hogy Humbert volt igazságügyminiszter elősegítette meggyének csalását.

Egy pozsonyi újság hira is érdekes, mely Humbertre, a férjre vonatkozik. Humbert Frédéric sokoldalú férfi, 1885-ben képviselő is volt, de nemcsak politikával, hanem művészettel, sőt szépirodalommal is foglalkozott. A párisi Szalonban többször képeket állított ki, sőt díjat is nyert. A szépirodalomban François Hausy néven szerepel. Egyik verskötetében *Les très riches* (Az igazi gazdagok) címmel a szegényeket felhívja, hogy fordítsák el a tekintetüket a gazdagokról, mert ők a szegények voltaképpen: az igazi gazdagok. „Az ember — mondja a költő — aki dus kincseivel igazi szerelmet remél, csalódik, hiszen csak a pénz miatt szeretik, vagy inkább gyűlölik.“ A verskötetben van egy *Kék szörny* című verses dramolett is, amelynek a színhelye Pozsony a 18.

században. Ezt a darabot a Humberték estéin elő is adták műkedvelők.

Mint párisi táviratok jelentik, azt hiszik, hogy Humbert asszony családjával együtt egy Argentínába menő hajóra szállt fel. Franciaország és Argentina közt nincs olyan szerződés, mely a kiadást szabályozná.

Viszont a La Presse értesülése szerint a rendőrség ismeri a Humbert-család rejtékhelyét és a közeli napokban valamennyi menekült elfogatása várható. Tegnap újabb házkutatást rendeltek el Humberték palotájában. Ez alkalommal több fontos papírt találtak. A rendőrség újabb köröző levelet adott ki az eltűnt Humbert pár ellen. Azonkívül elrendelte Humbert Frigyesnek és nejének, valamint Eva leányuknak. D'Aurignac Máriaának és a két Humbert fivérnek, Humbert Emilnek és Románnak letartóztatását.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: Boccaccio, operetta. Este: Adolovai nábob leánya, színmű. (Páratlan bérlet.)

Hétfő: Délután: Nebántsvirág, operetta. Este: Kornevillei harangok, operetta. (Páros bérlet.)

Kedd: Közönyt közönnnyel, vígjáték. (Páratlan bérlet.)

Szerda: Becsület, színmű. (Páros bérlet.)

Csütörtök: Faust, opera. (Páratlan bérlet.)

Péntek: Közönyt közönnnyel, vígjáték. (Páros bérlet.)

Szombat: Kóklér, operetta. (Páratlan bérlet.)

* Faust. A második opera-előadás több közönséget vonzott ma este a színházba, mint a Faust első előadása, bár az üres páholyokon megérezett a felemelt helyárák szaga. Az opera címszerepében Bejczy György ma sokkal erőteljesebb, ércesebb és csengőbb hangon énekelt mint az első előadáson, mikor rekedtséggel kellett küzdenie, Margarethe szerepében Zilahi-né-Singhoffe. Vilma asszony ajkáról meleg, tömör szopránja friss könnyedséggel folyt ma is, hangjának nagy hajlékonysága és a nűanszokban való gazdagsága nem tévesztette el a hatást. Új volt Siebel szerepében Répásy Gusztó, akinek harmadik felvonásbeli dalát élénken megtapsolták B. Szabó József és Polgár Sándor egyforma eredménnyel emelték a mai opera-előadás nivóját. A karok ellenben ma lanyhábban és erőtlenebbül énekeltek, mint az első előadáson. (s. t.)

* A holnapi előadás. A vasárnap este színterkerülő „Dolovai nábob leánya“ iránt általános érdeklődés mutatkozik. A kitűnő szereposztás és főleg Zilahi Gyula szereplése minden tekintetben élvezetes estét ígér közönségünknek.

* Közönyt közönnnyel. F. hó 20-an kedden kerül színre Moreto pompás vígjátéka a „Közönyt-közönnnyel“. A darabot Zilahi Gyula igazgató rendezi, szem előtt tartva a budapesti Nemzeti Színház előadását. O játsza a darab egyik főszerepét, az elmés Polillát, melyben bő alkalma nyílik pompás humorát ragyogtatni. Emlékeztetben lehet még a fővárosi sajtó kritikája, melyben Zilahi bucsnfellepte alkalmából a szerepéről megemlékeztek. A többi főbb szerep Gazdy Anka, Borostyán Sári, Szabó Irma, Csiky László és Ternyey Lajos kezében vannak. A darab teljesen új kiállításal kerül színre.

* A kóklér. Stöger Aladár és Szabados Béla pompás énekes bohózatának a próbái már annyira előrehaladtak, hogy az igazgatóság a darab bemutatóját e hét végére tűzte ki.

* A mérges csizma. Egy vidéki színpadon történt, Bánk bán előadása közben. Mikor Ottó le akarta szurni Biberachot, odakapott az oldalához, de csak akkor vette észre, hogy a kardot kinn felejtette a kulisszák mögött. Ijedten állott meg, mert erre az eshetőségre nem volt elkészülve. Biberach pedig türelmetlenül várta, hogy mikor halhat már meg. Szegény ember vízzel főz. Ottó is segített

magán, ahogy éppen lehetett. A helyzet különben is nagyon kecses volt: Biberach éppen háttal állott hozzá. Megrugta tehát ott, ahol a legkevesebb nemesebb részt sérthette meg benne és ráordított:

— Halj meg álnok kigyó!

Biberach az orrára esett e nem várt támadástól, aztán haldokolva hörögte:

— Hah! Mérgezett volt a csizma! Meghalok!

— Es meghalt.

* **Ismerős színészekről.** Nyiregyházán két hét óta működik *Makó* Lajos társulata, a közönség lelkes pártolása mellett. Tudósítónk a rajongás hangján emlékezik meg a kitűnő társulatról, a változatos műsorról, *Felsh* Rózsáról, a primadonnáról és a társulat többi oszlopos tagjairól. Ezek közé tartozik *Hahnel* Aranka, *Csige* Böske, *Krémer* Lili, *Menszáros* Margit, *Havasi* Szidi és *Aldor* Juliska. A férfiak között *Pataki* Béla, *Krémer*, *Palágyi* Lajos, *Sebestyén* Géza, *Karacs* és *Mezei*.

* **Az Alföld pünkösdi száma változatos tartalommal jelent meg.** Az illusztrációk között az *aradi színtársulat* tagjainak, *Sándor* Pál orsz. képviselőnek, *Porcia* Lajos hercegnek és nejeinek, *Angyal* Jolán dr.-nak, az Aradon megfordult bur orvosnőnek arcképét közli, s ezenkívül folytatja szépségrovátát.

Halálos kimenetelű párbaj

az aradi törvényszék előtt.

(Ítélet a *Badini-Seidner* ügyben.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, május 17.

Az aradi királyi törvényszék büntetőtanácsa ma délelőtt tartott fő tárgyalást abban a halálos kimenetelű aradi párbajügyben, melynek szereplői *conte Badini* Damján aradi 33-ik gyalogezredbeli hadnagy és *Seidner* Sámuel voltak. A végzetes kardpárbaj, melyet a két fél 1898. év decemberében vívott, tudvalevőleg *Badini* gróf hadnagy halálával végződött, s *Seidner* Samu ellen azóta folyik az eljárás párbaj vétsége miatt.

Az érdekes bűnügyben az aradi törvényszék ma hozta meg az ítéletet, s ez *Seidner* Samura egy évi államfogházát mér. Az ítélet tehát elég súlyos, tekintve azt, hogy a végtárgyalás *Badini* Damján halálának közvetlen okául nem a párbajban kapott sérülést, hanem "tüdőgyuladást" állapított meg.

A bűnügy tárgyalásának lefolyásáról a következő tudósítás szól:

A fő tárgyalás.

Ma reggel 9 órakor vette kezdetét a *Badini-Seidner* párbaj-ügy tárgyalása az aradi törvényszék kis tárgyaló-termében. A büntető tanács tagjai voltak: *Fábián* Lajos dr. táblabíró, mint elnök, *Földes* János és *Szöllösy* Jenő dr. szavazóbírák. A vádat *Lehrmann* Viktor kir. alügyész képviselte, mint védők szerepeltek: *Seidner* Samu képviselőjében *Nagy* Sándor dr. és *Fényes* Kálmán dr., ez utóbbi mint *Steiner* Viktor vádlott védője. Fő tárgyalási jegyző *Szalay* Dezső dr.

A vádirat szerint *Seidner* Samu párbaj vétsége miatt, azonkívül *Steiner* Viktorral együtt közcsend elleni kihágás miatt volt vádolva.

A tárgyalásra meg voltak idézve részben mint tanúk, részben mint szakértők: *Krenner* Miklós dévai középiskolai tanár, aki *Sebők* Richárdal együtt a párbajban *Seidner*nek segédei voltak, *Buchmann* Miklós 33-ik gyalogezredbeli kapitány, aki *Csobán* századossal *Badini*nek segédkezett, *Decsov* Miklós megyei irnok, *Decsov* Miklósné és *Gizella*, továbbá dr. *Schuszter* Henrik, dr. *Leichmann* Miksa ezredorvos, dr. *Bácskai* Béla és dr. *Dénes* Lajos ez-

redorvos, aki *Csernovitzból* jött el a mai tárgyalásra.

A tulajdonképeni tárgyalás az ügyészség vádiratának előterjesztésével vette kezdetét aztán kihallgatták *Seidner* Samut, a vádottat. Ez a következőképen mondta el a párbaj történetét:

Az affér előzményei.

1898. év karácsony első napján *Seidner* Samu berzovai fiatal kereskedő és *Steiner* Viktor gazdálkodó ösmerős hölgytársasággal, miután a Fehér Keresztben megvacsoráltak, az Abbázia kávéházba tértek be egy feketére. Ott ültek már egy másik asztalnál *Badini* hadnagy és *Hasenfeld* huszár főhadnagy. *Seidner* társaságának egyik tagja, ki a tisztekkel ösmerős volt, oda hívta a tiszteket is. Alig telepedtek le, egy kellemetlen félreértés folytán szóváltás keletkezett *Seidner* és *Badini* hadnagy között, mit nemsokára tettelegesség követett. A tisztek kirántották kardjukat, de mielőtt még azzal kárt tettek volna, kezükből a fegyvert kicsavarták.

Seidner erre társával együtt távozott a kávéházból, nemsokára azonban visszatértek és visszaadták az elvett kardot. Az esetnek sok szemtanúja volt, mert akkor még nagy közönség ült együtt a kávéházban s csodálkozva nézték a hirtelen támadt kellemetlen affért, a melyet látszólag semmi feltűnőbb összeütközés nem előzött meg.

Ez az inzultus fegyveres elégtételt kívánt. *Badini* és *Hasenfeld* kihivták *Seidner*t és a segédek megállapodása szerint *Seidner*nek végkimerülésig kellett először *Badini*val és amennyiben e párbajból sértetlenül menekülne, azután rögtön *Hasenfeld*del kardpárbajt vívnia.

A végzetes párbaj.

Két nap múlva, december 27-én a két fél, *conte Badini* Damján hadnagy és *Seidner* Sámuel karddal állottak egymással szemközt.

A párbaj igen súlyos véget ért. *Seidner* Sámuel egy erős csapással végig hasított a hadnagy arcán s egyben csontig bevágott annak felső karjába. Ő maga a vállán sérült meg. *Seidner* azután hazautazott szüleihez *Berzovára*, *Badini*t pedig a várbeli katonai kórházban vették ápolás alá. *Seidner* sebe két hét alatt begyógyult.

A hadnagy állapota bár igen súlyos volt, valami különös aggodalomra nem adott okot, míg azután december 31-én olyan jelenség állott be, melytől az orvosok legszomorúbbat várhatták. A megsérült karon az üszkösödés tünetei mutatkoztak. S hogy ez megtörtént, hihetetlen gyorsasággal rosszabbodott *Badini* állapota, ami főképpen annak tulajdonítható, hogy egészsége a párbaj előtt már nagyon meg volt rongálva. Csakhamar az egész karja üszkösödésbe ment s az orvosok kijelentették, hogy itt csak az amputálás segíthet. A szerencsétlen hadnagy nagy kínokat szenvedett s maga is kívánta már, hogy vágják le a karját, csak a fájdalmaitól szabaduljon meg. A láza is ekkor már negyven fokon felül volt.

Még az év utolsó napján délután 3 órakor végre is hajtották az amputálást. A műtetet dr. *Leichtmann* ezredorvos végezte több katonai orvos segédlete mellett. Jelen voltak még *Schuszter* Henrik dr. és *Bácskay* Béla dr. polgári orvosok is.

A műtet megtörtént ugyan, de azért nem igen fűttek már reményt *Badini* életéhez. A heveny fertőző üszkösödéseknél a csonkítás rendszeren hiába való. Különösen az adott keves okot a reményre, hogy még az amputálás előtt tüdőlobos tünetek mutatkoztak rajta s vérhányás állott elő. Ez a tüdő infekciójának a jele volt.

S csakugyan, a félve várt katasztrófa be-

is következett: 1899. január 6-án délben *Badini* hadnagy meghalt. A szenvedése sokáig tartott, oly hosszú ideig, melyre hasonlító eseteknél alig volt még példa.

A gazdátlan kard.

Másnap aztán egy csillogó, derűs januári délutánon, szomorú parádéval díszbe öltözött katonák kísérték végig utolsó nyugovóra *Arad* főutcáján át egy koporsót, amelynek szemfődője alatt egy huszonhárom esztendő fiatal ember aludta örök álmát. A koporsó felett ott volt az aranyos csákó s a fénylő kard. A téli nap reszkető sugara odavillant a hideg pengére s az fényesen, csillogva verte vissza a nap sugarát. Tiszta, fényes a kard, amelynek immár csak ezen az utolsó rövid uton volt gazdája; — hogy elért a gyászos menet a temetőkertbe, sirba fektették a holt tetemét s uratlan magára maradt a kard, amelyet a becsület jelvényeként viseltek s amelynek érintetlen becsületéért feküdt a hideg sirba az a fiatal katonatiszt.

A becsületért verekedett *Conte Badini* Damján s meghalt a párbajban kapott sebé következtében. És ezzel vége lett a huszonhárom esztendő életnek, vége lett egy reményekkel utnak induló pályafutásnak.

Mert a becsület nagyon drága dolog; — a halál az ellenértéke. És drága főleg a katonai becsülete.

Nagy tisztesség, elismerő kitüntetés a katonai joga, hogy fegyverét, amelylyel harci hivatásának él, békében is oldalán viselheti. De nagy is az ára. Azt a fényes pengét nem szabad a folt árnyának érnie, annak a fényes pengének élesen kell villognia, ha sérelem éri azt, aki oldalán viseli.

Conte Badini Damján küzdelemben szállt a kardja fényességéért és a páros küzdelemben halálos sebet kapott. De a penge, amelyet oldalán viselt s amely a temetési menet során ott feküdt a holttest mellett is hiven a koporsó födelén: fényesen, szikrázva ragyogott a téli nap sugarán . . .

A vád.

A vádirat szerint a vizsgálat a következőkben állapította meg a tényállást.

Négy évvel ezelőtt, december 25-én este a *Fehér Kereszt* téli kertjében időzött *Decsov* Miklós családja *Kiss* Zsigmond társaságában. Később az asztalhoz ült le *Seidner* Samu is, ki *Steiner* Viktor sziondai gazdatiszttal jött. A társaság mintegy harminc üveg pezsgőt fogyasztott el, s azután átment az Abbázia kávéházba. Itt egy asztalhoz ültek le, hova *Kiss* Zsigmond meghívta *Hasenfeld* főhadnagyot és *Badini* gróf hadnagyot, akik az asztalhoz lépve, bemutatkoztak a társaságnak.

Seidner Samu ekkor minden előzmény nélkül kérdőre vonta a tiszteket, hogy mi jögon ültek le a társaság asztalához? *Badini* hadnagy ekkor azt kérdezte *Seidner*től, hogy sértő szándékkal tette-e fel ezt a kérdést? *Seidner* minden további nélkül nekiment *Badini*nek, fellökte és felpofozta. A hadnagy kardot rántott, *Seidner* azonban kicsavarta ezt *Badini* kezéből s kiszaladt vele a kávéházból.

Badini a földön elterülve maradt a kávéházban, hová *Seidner* később a kardot visszahozta. *Badini* gróf másnap *Csobán* és *Buchmann* kapitányokkal provokáltatta *Seidner*t, ki *Kreuner* Miklóst és *Spitzer* Richárdot kérte fel segédekül. *Seidner* olyan utasítást adott segédeknek, hogy az ügyet hajlandó békésen elintézni, bocsánatot azonban nem kér. Miután a hadnagy segédeivel egyéb megállapodásra jutni nem tudtak, harchéptelenségig tartó kard-

párbajban egyeztek meg, csukló és nyak-ban-dázzsal, szurás nélkül.

December 27-én vívták meg a felek a párbajt a vár vivótermében s az szabályszerűen folyt le. Az első összecsapásra mindkét fél egyszerre sebesült meg, Badini gróf felső karján, Seidner a vállán. Badini sérülése olyan súlyos volt, hogy jobb karját amputálni kellett. A műtét után a beteg tüdőgyuladást kapott, s a halál közvetlen oka ez volt.

A vádlott védekezéseül azt adta elő, hogy a kávéházi összecsapkozás alkalmával Badini lökte meg őt először, s ő csak azután inzultálta vissza. A kardot pedig önvédelemből csavarta ki a hadnagy kezéből.

Mit keresel itt, te fráter?

A tanúk és a szakértők kihallgatása következett ezután. Az első tanu Decsov Miklós megyei írnok volt, ki eladja, hogy a szóváltás okát még ma sem tudja; annyit tud, hogy a társaság borközi állapotban volt és hogy dulakodás támadt Seidner és a tisztek között. Látta, hogy a tisztek kardot rántottak, hogy Seidner kicsavarta kezükből, a karddal el is távozott a kávéházból, de csakhamar visszatérve átadta a kardokat.

Ugyanily értelemben vallanak Decsov Miklós neje és Gizella leánya. Ez utóbbi véleménye szerint mindannyian be voltak kapacitálva s az affér ugy kezdődött, hogy Seidner ezekkel a szavakkal szólította meg Badinit:

— Mit keresel itt, te fráter?

A párbajsegédek közül Krenner Miklós tárnok és Buchmann Miklós kapitányt hallgatta ki a törvényszék. A két segéd egybehangzóan állítja, hogy a párbaj szabályszerűen folyt le. December 26-án tárgyaltak a felek segédei a Hungária kávéházban s itt állapították meg a feltételeket. A párbajt Csobán százados vezette. A békítési kísérleteket megtették, de eredménytelenül. Az első összecsapás után az orvosok megállapították a harc képtelenséget; Badini a párbaj befejeztével sem akart ellenfelével kibékülni.

Az orvosok szakértői véleménye szerint, Badini halálának közvetlen oka tüdőgyulladás volt. Elősegítették ezt a beteg hanyat-fekvése, az amputálás alatti narkózis, s az elfogyasztott szeszes italok. Fertőzés a kard sebből nem állott elő, ez azonban nincs kizárva. Az orvosok véleménye szerint a tüdőlob által előállott komplikációk nélkül Badini gróf halála nem következett volna be.

Az orvos-szakértők a halálról.

Bácskai Béla dr. véleménye szerint Badini gyenge izomzatú ember volt, lélekzése felületesebb, az amputálás alatt a betegnek hanyat kellett feküdni s így a tüdőlob csirái könyebben megfészkelhették magukat. A párbajban mindkét fél egyszerre sebesült meg, Seidner iskolázatlanul vívott s sebesülés után azonnal felhagytak a vívással. Bandl dr. ezredorvos és Bácskai dr. Badinit vették kezelés alá, elállították a vérzést, mely a jobb felkarból egy kacszerű sebből folyt. A kard átvágta a jobb kar gyengébb részeit és az izmokat. A sebesülés súlyos volt, de akkor még arra sem gondoltak, hogy a kart amputálni kelljen.

Seidner vállán lizenhárom varrást tettek, s ez a műtét alatt többször elájult, ezért mindannyiszor félbe kellett szakítani a varrást. Uszkösödésre nem gondoltak, de a tárgyaláson felolvasott boncjegyzőkönyv adataiból, úgy hiszi, hogy ez mégis beállott. Ha a vérkeringés helyre állott volna, úgy az uszkösödés ki van zárva. A halál közvetlen oka szerinte is a tüdőlob volt.

Ugyanily értelemben tesznek vallomást

Schusster Henrik dr. ki a kart levágta, Dénes Lajos dr. és Leichtman Miksa dr. ezredorvosok.

A perbeszédék.

Pont déli 12 órakor Fábrián Lajos dr. elnök befejeztnek nyilvánította a bizonyítási eljárást és felhívta az ügyészt a vád előterjesztésére. Lehmann Viktor kir. alügyész, aki a mai tárgyaláson a vád képviselője volt, beszédjének bevezető részével is nagy hatást keltett; azután áttért a tulajdonképeni vádra, melynek indokait éles jogi gondolkozással állította össze. Mindenekelőtt Seidner Samu és Steiner Viktor ellen a közcsend elleni kihágásra vonatkozó vádját elejtette, mert ez már elévült, ellenben Seidnert a büntető törvény 298. §-ának 3-ik bekezdése szerint, mint olyat, aki ellenfelét a párbajban megölte, habár halála nem rögtön következett be, kérte bünsnek kimondani.

Az idézett törvényszakasz harmadik bekezdése így szól:

Aki ellenfelét párbajban megölte, ha nem is rögtön következett be a halál, öt évig terjedhető államfogházzal büntetendő.

Sulyosító körülményként hozta fel az ügyész azt, hogy vádlott adott okot a párbajra, enyhítő körülményül tudta be viszont azt, hogy ittas állapotban volt, hogy a halálnak közvetlen oka nem a sérülés volt, s hogy vádlott hivatos kardforgató emberrel állt szemközt.

Nagy Sándor dr., Seidner Sámuel védője hosszabb beszédben mutatta ki, hogy a 298-ik szakasz 3. bekezdése itt nem alkalmazható. Védbeszéde tele volt tömör érvekkel s arra alapítvák, hogy a szakértők véleménye szerint Badini gróf halálát nem a sebesülés, hanem a párbaj-ügytől függetlenül előállott tüdőgyulladás okozta. Az első bekezdést kéri alkalmazni, a mely így szól:

Aki ellenfelét párbajban megsebesíti, két évig terjedhető államfogházzal büntetendő.

A védő szerint nincs bebizonyítva, hogy a verekedést Seidner kezdte s hogy ő adott volna okot a párbajra. Enyhítő körülményeket sorol fel, így védence büntetlen előéletét s a párbaj körül tanusított conciliáns magaviseletét. Azt állítja, hogy Seidner csak azért párbajozott, nehogy Badini enélkül állását veszítse. Enyhe büntetést kér, azt is fenyelembe véve, hogy fele a párbaj után békülni akart, s különösen hogy az amputálást nem a kardvágás, hanem a seb inficiálása tette szükségessé.

Az ítélet.

Félórai tanácskozás után délután 1 órakor hirdette ki az elnök az ítélet t, melynek tartalma a következő:

Seidner Sámuel és Steiner Viktor közcsend elleni kihágása ügyében az eljárás elévülés folytán megszüntetetik. Seidner Sámuel ellenben a párbaj vétségében bünsnek mondatott ki, mert párbaj folytán a megsebesített fél karját vesztette és ezért őt a törvényszék egy évi államfogházra ítélte, alkalmazván a btk. 298. §-ának második bekezdését, mely így szól:

Ha a megsebesített fél testének valamelyik tagját, vagy érzékét a párbajban elvesztette, vagy ha a félnek megsebesítéséből gyógyíthatatlan sérülés származott, a másik fél három évig terjedhető államfogházzal büntetendő.

Az ítélet enyhítő körülményül csak vádlottnak büntetlen előéletét és ittas állapotát vette figyelembe, sulyosító körülményül tudta be ellenben azt, hogy a tettlegességet ő kezdte.

Lehmann Viktor alügyész, a vád képviselője az ítéletben megnyugodott, Seidner Sámuel vádlott enyhítésért, Nagy Sándor dr. védő szintén enyhítésért és az enyhítő minősítés miatt felebbezett.

TANÜGY.

(—) Képesítő vizsgálatok. A kazánfűtők és gőzgépkezelők vizsgáló bizottsága június 1-én a fa- és fémipari szakiskola helyiségében vizsgálatot tart. A vizsgázni akarók kellően felszerelt kérvényeiket a m. kir. iparfelügyelő-séghez nyujtsák be.

Nagygyűlés

a fogyasztási szövetkezetek ügyében.

(Beszélgetés Sándor Pállal.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 17.

Holnap, pünkösd vasárnapján délután három órakor, a kereskedelmi akadémia nagytermében tartja meg az Aradi Kereskedők Köre a nagygyűlést, a melyet több arad-, csanád- és békésmegyei kereskedő megkeresése folytán hívott össze, hogy azon a fogyasztási szövetkezetek ellen emelt panaszokat tárgyalják, s azokra nézve a védekezés módjait keressék.

Sándor Pál országgyűlési képviselő, a kit a kör a nagygyűlésre meghívott, ma délben érkezett Brüll Mór dr. fővárosi kerületi előjáró társaságában Aradra.

A képviselő, a kinek kérésére minden fogadtatás elmaradt, délután látogatást tett az aradi Lloyd társulatnál, az Aradi Kereskedők Körében, mindkét helyütt lelkesedéssel fogadták a kereskedők. Ezenkívül fölkereste Sándor Pál Salacz Gyula országgyűlési képviselőt és Institoris Kálmán polgármestert.

A nagygyűlésen résztvevő vidéki kereskedők délelőtt tíz órakor, az Aradi Kereskedők Köre üléstermében elbertekezletre gyűlnek össze.

A nagygyűlésre, a melyen az aradi kereskedelmi- és iparkamara, az aradi Lloyd-társulat, nemkülönben a Budapesten megindult hasonló irányu mozgalom szervező bizottsága is képviselteti magát, a Kör meghívja Arad összes kereskedőit. A nagygyűlést Tedeschi Viktor, az Aradi Kereskedők Köre elnöke fogja vezetni.

Este az aradi és vidéki kereskedők Sándor Pál országgyűlési képviselő társaságában a Fehér Kereszt télikertjében gyűlnek össze, nem hivatalos banketre, hanem egyszerű együttes vacsorára.

Egy munkatársuk ma délután érdekes beszélgetést folytatott Sándor Pál országgyűlési képviselővel a holnapi nagygyűlés tárgya: a fogyasztási szövetkezetek ügyében. A beszélgetés tartalma a következő:

Sándor Pál kijelentette, hogy magának a szövetkezeti eszmének elvben nem ellensége, azonban — ugymond — a szövetkezeti eszmének kell, hogy csak a közérdeket szolgálja. Már pedig a szövetkezetek ma nagyrészt nem tartják szem előtt ezt a közérdeket, hanem magánérdeket szolgálnak, azoknak a magánérdekét, a kik a szövetkezeteket alapították.

Majd felhozta példaképen, hogy egyes szövetkezetek alapszabályaiban benn foglaltatik, hogy a tagok oly árukat, melyeket a szövetkezet árul, másutt, mint a szövetkezetben nem vásárolhatnak s ennek révén megcsik, hogy a szövetkezet drágább árukat ad el, mint a kereskedők, s a tagok mégis ott kénytelenek vásárolni. Néhol a szövetkezetek szesz-eladással is foglalkoznak s miután ebből is minél nagyobb hasznot akarnak húzni, csak az iszákosság terjesztésére szolgálnak.

— En — folytatta — tulajdonképpen nem a szövetkezetek ellen jöttem állást foglalni. A holnapi nagygyűlésen is lehetőleg nem fogok szólni, csupán megfigyelő álláspontra helyezkedem. a szóvirágokat, a frázisokat jobban kerülnöm, mint akárhol. Meghallgatom az adatokat,

s ha annyi adat lesz rendelkezésre, amennyiből a szövetkezetek mai káros működése be van bizonyítva, akkor fogom a törvényhozás segítségét kérni.

Majd fölemlítette, hogy nemrég egy vidéki deputáció járt nála, s gyönyörűen kiállított, aranyos betűkkel írott emlékiratot adott át neki a fogyasztási szövetkezetek ügyében azzal a kéréssel, hogy őket a kereskedelmi miniszter elé vezesse. Az emlékiratban pedig nem volt jóformán egyéb, mint az, hogy: *pusztuljanak a szövetkezetek!* — Természetesen, ily naivitással nem lehet a szövetkezetek kinövésének gyógyításaira gondolni. ehhez alapos tanulmány és megdönthetetlen adatok kellenek.

A borosjenői rendőr-gyilkosság.

(A vizsgálat újabb adatai.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 17.

Mind jobban bizonyossá válik, hogy a szerencsétlen véget ért Buc Flore borosjenői községi rendőrt csakugyan a kollegája, Szász Péter gyilkolta meg. A vizsgálat adatai az ő bűnössége mellett vallanak, sőt már pozitív nyomok is merültek föl arra vonatkozólag, hogy Szászt nem ok nélkül helyezték vizsgálati fogságba.

Az első jel az, hogy Szász Péter alibjét nem tudta igazolni. A mai kihallgatáson őtől hatolt s igen gyanus ellenmondásokba keveredett. Tény az is, hogy a meggyilkolt rendőrt ő küldötte Tabár végrehajtóhoz, azzal a feltett szándékkal, hogy utközben ráles és agyonlövi.

Ma egy tanu jelentkezett, aki megerősítette Buc Florénak halála előtt tett vallomását. Mikor ugyanis Buc a végrehajtó lakására ment, utközben összeakadt Csucsá Péter földmivessel, a ki mellé csatlakozott s jó darabon elkísérte. A várkaszárnya előtti fánál vált el tőle s tanuja volt annak s jelenetnek, — mert nem ment tovább husz lépésnél — a mikor egy alak, a ki meg volt lapulva az eperfa mellett, hirtelen előugrott és fegyverét Buc Flore felé irányozta. Azt is hallotta, mikor Buc reákiáltott az illetőre:

— Oreg, mit akarsz velem csinálni?

Szász az első rendőr Borosjenőn s a másik két rendőr csak „Oreg“-nek szólította. Ez is egy bizonyíték arra, hogy Buc Szászt felismerte, másképp nem mondotta volna neki, hogy „Oreg.“ Csucsá egyébként az alakot nem látta jól, de valószínűnek tartja, hogy az csakugyan Szász Péter volt.

Az agyonlőtt Buc Florét halála előtt kétszer kihallgatta a vizsgálóbíró, mindkétszer egész határozottan állította, hogy gyilkosában felismerte Szászt.

Az eperfa mellett ma egy nyomot találtak, a melybe Szász cibőjének a saska teljesen beleillik. Meg van abban még a szögek helye és alakja is. Hasonló nyomot találtak a várkaszárnya felé vezető uton, a hová a gyilkos a lövés elkövetése után elmenekült.

Még egy fontos nyom van: Szász Péter fegyverét nem találják sehol. Ezt valószínűleg oka volt a gyilkosnak eltüntetni.

A szerencsétlen Buc Flore holttestét tegnap délután felboncolták s konstatálták biztosan, hogy a hasába furódott két nullás serét okozta halálát. Ma temették el, nagy részvét mellett.

Szász Péter ellen a közvélemény általánosan fel van zudulva. Tudósítónk megjegyzi, hogy ha a vizsgálati fogságból kibocsátanák, a lakosság képes volna meglincselni, annyira meg van mindenki győződve arról, hogy gyilkos nem lehetett más, csak ő.

Mangra Vazul visszalépett.

(Az aradi püspökválasztásról.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 17.

Az aradi román püspökválasztás ügyében olyan fordulat állott be, a mely az aradi egyházmegye békéje, az egyházmegye hiveinek hazafisága érdekében a küzdelem megindulása óta kívánatos volt, s a mely megnyugvással töltheti a püspökválasztás ügye iránt érdeklődő magyar köröket is. A püspöki szék egyik jelöltje: Mangra Vazul nagyváradi vikárius visszalép a jelöltségtől.

Ennek a fordulatnak dolgában Nagyváradról a következő távirati tudósítást vesszük:

Nagyvárad, május 17.

Az itteni románok köreiből elterjedt a hire, hogy Mangra Vazul püspöki vikárius az ellene folytatott küzdelem miatt annyira elkedvetlenedett, hogy az aradi román püspöki szék jelöltségétől vissza szándékozik lépni. Ezt az elhatározását közölte hűveivel és barátaival, a kik mindent elkövetnek, hogy őt ezen elhatározásának megváltoztatására bírják.

Mangra Vazul visszalépése által új stádiumba jutott az aradi román püspökválasztás ügye. Mangra hűveinek egy része más jelölt után néz, másrésze tartózkodni fog a szavazástól. Mangra Vazul nagy áldozatot hoz az egyházmegye békéjének és nyugalmanak, a midőn e lépésre szánta magát.

Itt végződik a nagyváradi tudósítás. Akik pedig a visszalépés előzményeit ismerik, azok tudják, hogy Mangrát nem ilyen okok vezetik a visszalépésnél.

Néhány nap előtt, jól értesült forrásból megemlékeztünk arról, hogy Széll Kálmán miniszterelnök magához rendelte Urbán Iván aradi és Bethly László bihari főispánokat, s mindkettőjüknek kijelentette, hogy Mangrát, amennyiben megválasztanák, nem fogja megerősítésre fölterjeszteni. Ezt, úgy látszik, tudomására hozták Mangrának, aki jobbnak vélte, ha visszalép.

Azt azonban elismerjük, hogy ez volt a leghelyesebb, a mit Mangra ez idő szerint cselekedhetett.

MULATSÁGOK.

Egy tavaszi mulatságról.

— A nyomdászok napja. —

Junius 15 én lesz az a sok élvezetet ígérő, nagyszabású mulatság, melyet az aradi könyvnyomdászok rendeznek a császári-erdőben. A mulatságot *népünnepély* formában tartják meg, hasonlatosan a múlt évihez, de sokkal több előkészülettel s még élvezetesebb, vigabb módon.

A tréfában és a kedvderítő látványosságban kifogyhatatlan az a műsor, melyet a nyomdászok az ő mulatságuk számára kitűznek. Számos díjat tűznek ki s ezekben főképen a hölgyek részesülnek. A *konfetti*, mely évek óta erősen divatozik, nem fog hiányozni s a *világposta* is kedves szórakoztató lesz.

A tánc délután négy órakor veszi kezdetét és zártkörű lesz. A vége majd csak az éjféllel következik be. A sötétség beálltával acetilén világítás és lampionok mellett fogják járni a párok a tánckörben, melyek valósággal nappali fényt árasztanak. A kör feldiszipése is emelni fogja a hatást. Este tűzijátékot is rendeznek, hogy mindenképen eleget tegyenek a közönségnek.

Ez csak a vázlatos program, melyet holnap,

hétfőn állapít meg részletesen a rendezőség. Néhány nap múlva azután majd plakátok fogják hirdetni, hogy mi mindent nyújt a közönség számára ez a nagyszabású mulatság. Kora délutántól éjfélig mindenki hozzájut a maga részéhez abból a szárnyaló jókedvből, mely a Csála zöldjét betölti e napon.

(=) A városligeti népünnep — a télikertben. Holnap, pünkösd vasárnapjának délutánján, az aradi református egyház javára tudvalevőleg népünnepet rendeznek a városligetben. Az egész hónapon át tartott szeszélyes időjárás azonban igen könnyen beokvetlenkedhetik a nagyszabásúnak ígérkező ünnepélybe s így az aradi közönség könnyen eleshetne attól az élvezettől, hogy a híres szegedi honvédekarnak játékában gyönyörködhessek. A népünnep rendezősége azonban gondoskodott arról, hogy az eső ne semmisítse meg végkép a mulatságot s ezért úgy intézkedett, hogy kellemetlen idő esetén a népünnepet ugyan nem tartják meg, de a honvédekarnak már ismertett műsorát mégis lejátssza, és pedig a *Fehér Kereszt télikertjében*. Itt két hangverseny lesz ez esetben és pedig: délután 4 órától, este 8-ig és este nyolc órától éjfélig. A hangversenyt 30 krajcáros belépti-jegygyel lehet megtekinteni, s ilyenformán a közönség mégis kárpótolva lesz azért, hogy a kiváló zenekar játékát nem a ligetben hallgathatja. Ha az idő kedvező lesz, úgy a népünnepélyt feltétlenül megtartják.

(=) A gymnazisták majálisa elé az időjárás kedvező változása folytán úgy látszik most már semmiféle akadály nem fog gördülni, miért is tudatja a rendezőség közönséggel, hogy a majálisát f. hó 24-én fogják megtartani.

(=) Műkedvelő előadás. Pünkösd másodnapján, hétfőn este 8 órakor a városliget nagy termében táncal egybekötött műkedvelői előadást rendeznek az aradi kereskedő ifjak műkedvelői. Radó Károly dr. színművét: az *Urak estélye* í adják elő. Belépő díj: személyjegy 1 korona 50 fillér, családijegy 3 korona.

(=) Az aradi asztalos segédek közművelődési szakosztálya saját alapja javára ifj. Neuman Adolf védnöksége alatt május hó 25-én, a császári nagyerdőben két zenekar közreműködése mellett zártkörű majális rendez.

Az aradi repülőgép első fölszállása.

(A pünkösd hétfői szeszély.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 17.

Némethy Emil, az aradi szalmaanyagár igazgatója pünkösd hétfőjén délután tartja meg az általa föltalált repülőgép próbáját, ha csak esetleg az időjárás szeszélye nem változtatja meg ezt a tervet.

A repülőgép teljesen felszerelve készen áll a gyár egyik raktár-épületében. Rajta vannak a vitorla-szárnyak s a gépezet be van illesztve arra az erőre, a melyet a tervek szerint kifejtenie kell.

Ma délután nagyobb, polgári notabilitásokból és katonatisztekkel álló társaság volt künn a papirgyárban a repülőgép szemléletére és Némethy Emil igazgató szakszerű előadás kíséretében mutatta be annak szerkezetét. Az elméletnek, a mely alapján a repülőgép készült, helyességét igazolta az, hogy a kereken nyugvó gépet, mihelyt a függőleges körforgó-szárnyakat megindították, a kifejített erő előre ragadta.

A repülőgépet, a mint megirtuk a gyár tetjén készült fa-lejtőről indítják utnak, a Maroson át. Miután most csupán azt próbálják ki, hogy az erő, a melyet a gépnek használnak, megfelelő-e, a gépen nem fog ülni senki, hanem a Maroson csolnakok, a szárazon pedig lovas őrk kísérik a repülőgép utját.

A próbát csak szélcsöndes, esőtlen időben tartják meg, mert az már későbbi dolog, hogy a gép, tökéletesítve a szelekkel is meg tudjon küzdeni.

A gép próbáját Némethy már holnap, vasárnap akarta megtartani, s ezt be is jelentette a rendőrkapitányságnak. A bejelentésre *Sarlot* Domokos főkapitány a következő végzést hozta:

Némethy Emil papirgyári igazgató kérelme e hó 18-án délután 2 és 3 óra között egy általa készített repülőgéppel kísérletessen.

Véghatározat:

Némethy Emil papirgyári igazgatót fenti kérelmével *elutasítom*, mert f. hó 18-án pünkösdi ünnepe lévén, a különböző multságok az összes rendőri közegek kirendelését igénybe vették, már pedig fent bejelentett repülőgéppel való kísérlethez valószínűleg nagyobb kíváncsi tömeg fog összegyűlni, a kiknek biztonsága érdekében, miután a kísérlet helye a Maros partján van, gondoskodnom kell s ahhoz rendőrség kirendelése feltétlenül megkívánatik.

Kijelentem azonban, hogy nincs kifogásom az ellen, hogy bejelentett kísérletet f. hó 19-én vagy az ezt követő bármely napon eszközölje, azon hozzáadással, hogy a kísérletezés idejét pótlólag idejekorán bejelentse, hogy rendőrség kiküldetéséről gondolkodhassam.

Arad, 1901. május 17.

Sarlot,
főkapitány.

A végzés folytán Némethy a próbát, a mennyiben szélesöndes, tiszta idő lesz, *hétfőn délután*, még pedig két és három óra között fogja megtartani.

SPORT.

+ Az aradi kerékpárklub pünkösdi hétfőjén, délután 2 órakor Vingára rendez kirándulást.

Elszámolás az ingyen kenyérről.

(Az ellenőrző-bizottság ülése.)

Arad, május 17.

Az emberszeretet nevében végzett munkának utolsó mozzanatát jelentik az alábbi sorok. Beszámolunk az ingyen kenyérsztás anyagi részéről, hogy kimutassuk ékesen beszélő számokban is nagyságát egy könyörületes mozgalomnak, mely e város közönségének nemes szívében nyerte forrását és előlött a nyomorúság tanyáihoz, életet adott a kenyérsztásúknak, bizodalmat az élethez a hitehagyottaknak.

A Salac-utcai kenyeres bolt megnyitása alkalmával egy bizottságot kértünk fel, hogy a nagyközönség nevében felügyelje, ellenőrizze vállalkozásunkat és jóakaró tanácsaival segítse tökéletesebbé tenni a magunkra vett munkát, végül pedig, hogy ennek kezébe tegyék le számadásunkat.

A bizottság tagjai: *Vásárhelyi Béla*, *Bing Vilmos* és *Kristyóry János* a napokban jöttek össze az *Aradi Közlöny* szerkesztőségében és az összegyűjtött nyugták szerint alapos vizsgálat alá vették a kenyeres bolt bevételét és kiadásait.

A bizottság, miután a tételeket sorra átvizsgálták, a következő sorokban adta meg nekünk a felmentvényt.

Az *Aradi Közlöny*
t. szerkesztőségének

Aradon.

Az ingyenkenyérsztásról kezeinkbe tett elszámolás minden tételét átvizsgáltuk és helyesnek találtuk.

A kenyérsztás céljaira begyűlt 3545 k. 28 fill., melyből a kenyeresboltban kiosztatott

3435 kor. 20 fill. A fenmaradt.

110 kor. 08 fillért egy takarékpénztári

könyvben „Ingyen kenyér” címen átadni rendeltük *Institutoris Kálmán*, Arad város polgármestere kezébe, azon megjegyzéssel, hogy ez összeg, eredeti rendeltetéséhez képest, továbbra is ingyen-kenyér céljaira fordíttassék.

Kelt Aradon 1902. május 15.

Vásárhelyi Béla

Bing Vilmos

Kristyóry János

Az elszámolás megejtése után az ellenőrző bizottság tagjai meleg szavakban emlékeztek meg a lefolyt megalomról, mely már második évben juttatott ingyen kenyeret az arra szorultaknak.

Az *Aradi Közlöny* szerkesztőségére pazarolt szép szavakat mi ezennel tovább adjuk annak a nemes szíví, áldozatkész közönségnek, melynek véletlenül mi voltunk eszközei a jótékonyág gyakorlásában s hogy azok lehetünk áldjuk érte a menyebéli Atyát, ki kenyeret ad mindannyiunknak.

Pál László művészete.

(Dr. László Béla Aradon.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, május 17.

Pál László, az aradi származású jeles művész életrajzán dolgozik, mint már említettük, *László Béla dr.* a *Kadocha Lippich Elek* miniszteri osztálytanácsos szerkesztésében megjelenő művész-életrajz-gyűjtemény számára.

László Béla dr. ma este Aradra érkezett, hogy megkezdje az életrajz érdekében az adatgyűjtést. Pál László művészete valóban megérdemli, hogy véle behatóan foglalkozzanak. A mi képe felszínre kerül, mind nagy művészi genieje mellett bizonyít. Eddig csak a Nemzeti Muzeumban lévő két képét ősmerte a művészvilág, de ennek alapján is a magyar tájképfestők fejedelmének tartották. Most ujabban két képet fedeztek fel párisi magángyűjteményekből, melyeket annak idején potom áron (400 frankért) adott el a művész. A kormány most 15 ezer koronáért vásárolta meg őket. Ezek is tájképek, erdőrszlet mind a kettő, a minthogy a fontainebleau-park volt Pál László kedvenc helye, a hová *Millet*-vel, *Daubigny*-vel együtt kijárt levegő és szintanulmányokért. A nagy atmoszféra megfigyelők, a *plein air* kutatók legelső csoportjához tartozott ő, a kik észrevették, hogy a régi tájképfestők műterem-festése meghamisítása a természetnek és kimentek a szabad természetbe: igaz színért, igaz levegőért, igaz érzéssel! Pál László hamar felfedezte a nagy modern igazságot: a természet őszinte megfigyelését.

Mindegyik képén hatalmas erővel fejezte ki érzéseit, melyeket benne a természet keltett. Valósággal uralkodott a természetben, melynek nem volt előtte titka. Az egyik most megvett képe a napsugaras délelőtti tájat ábrázolja, a zöld lombátoron átszűrődik a napsugár, erős napfoltokat verve a zöld gyepre. Hogy ragyog az ő erőteljes színe, hogy vibrál a levegője, hogy él és mozog az ő természete. A másik képe sötét erdő mélye, melynek előterében favágó dolgozik. Itt a tónus szépségével kap meg, — hatalmas művészettel fejezte ki a naplemente egybeomló szín árnyalatát; kár, hogy (*Munkácsy* hatása alatt) sokat használta itt az aszfaltot, így a kép középső része elsötétült. De ecsetkezelésének bravuros merészsége minden időkre jeles alkotássá avatja e művét is. Hasonlóképp remek alkotás a többi képe is, a melyek mostanában kerültek felszínre. Egy Bécsben őrzött képe *Munkácsy* erejével vetekedik. Annyi kétségtelen, hogy a már

eddig ősmert 10—15 képével a legnagyobb magyar tájképfestő ő, aki a barbizoni nagy mesterek színvonalát elérte.

Halála után *Sedelmeyer* árvereztette el a képeit, s az ifj. *Dumas* itt vett meg tőle két képet; pedig *Dumas* fiás a legkitünőbb amatőrök egyike volt.

Ha sikerül műveit egybegyűjteni, ez a kollekcio lesz a jövő évi velencei nemzetközi kiállítás magyar osztályának igazi clou-ja.

Éppen azért igen kívánatos, hogy mindazok, akik ősmerték, képeiről tudnak, leveleit őrzik s fejlődését ismerik, a művész jelentőségének felfedezéséhez közreműködni sziveskedjenek s az adatokat *László Bélával* (Magyar Nemzet szerkesztősége) közöljék.

HIREK.

Kétszáz vasutas Aradon.

— A pünkösdi kirándulás programja. —

Arad, május 17.

Pünkösdi két napján, amint jeleztük, a magyar vasuti és hajózási klubnak mintegy kétszáz tagja kirándulást rendez Aradra és Mezőhegyesre. Vasárnap érkeznek Aradra és az első napot itt töltik, hétfőn Mezőhegyes látványosságainak szentelik az időt.

A kirándulás teljes programja a következő:

Május 18-án. 6 óra 50 perckor reggel: Indulás *Budapestről*, a keleti pályaudvarról. *Békes Csabán* villásreggeliznek. Délelőtt 11 óra 51 perckor érkezés Aradra. fogadtatás a fogadóbizottság által. A társaság a közúti vasut külön kocsijain a Maros-hidig és onnan gyalog a tizenhárom vértanu vesztőhelyére vonul, ahol az emlékkőre koszorut helyez. A vesztőhelyről a társaság a városba visszatér és a vértanuszoborra is koszorut helyez.

Délután 2 óra 30 perckor: Gyülekezés a *Kass-féle* vendéglőben, ahol az *Aradi és Csánádi egyesült vasutak* igazgatósága a kiránduló társaság tiszteletére ebédet ad.

5 órakor: A szabadságharc ereiklye muzeum megtekintése. Séta a városban (*Baross-park*, *Salacz-park*, *Városliget* stb.)

Este 8 óra 30 perckor: Társas vacsora a vasuti vendéglő éttermében, amelyen az aradi kartársak családjukkal is részt vesznek.

Május 19-én reggel 7 órakor: A *Vass* szálló étteremben elköltött reggeli után kivonulás a közúti vaspálya külön kocsijain a *Neuman-testvérek* gyártelepére és ennek megtekintése.

Félkilenckor indul az A. Cs. E. V. külön vonata Arad állomásról *Mezőhegyesre*. 10 óra 10 perckor: Érkezés Mezőhegyesre, villásreggeli. 11 órakor indulás az állami ménésbirtok igazgatósága által rendelkezésre bocsátott fogaton a ménésbirtok megtekintésére a kir. ménés parancsnokság és igazgatóság kalauzolása mellett.

Délután 5 óra 30 perckor ebéd a *Központi* szállóban, melyet az A. Cs. E. V. igazgatósága a kiránduló társaság tiszteletére ad.

Nyolc órakor visszautazás az A. Cs. E. V. külön vonatával Mezőhegyesről. Éjjel fél tízkor érkezés Aradra, s nyomban onnan visszautaznak Budapestre, a hová reggel hat órakor érkeznek.

— Pünkösdi ünnepek. Piros pünkösdi napjára virradunk holnap. Máskor nyiló rózsák, fakadó bimbók üdvözlik ezt a szép ünnepet, maga a természet teljes pompájában szokott ragyogni s aranyos napsugár tűz le az égről. Az abnormis időjárás az idén visszatartotta a rózsákat, nincs virág, de még bimbó sem. Meg leszünk elégedve, ha a sok szeles, esős nap után verőfényes

időnk lesz a két pünkösdi alatt s ezzel kárpótol bennünket némileg a természet az elmaradt rózsákért. A pünkösdi főképp egyházi ünnep, mely a Szentlélek emlékeztetésének van szentelve, a ki tudvalevőleg ekkor látogatta meg tüzes nyelvek alakjában az apostolokat s világosította fel őket Krisztus tanairól. A minoriták templomába pünkösdi mindkét napján délelőtt 9 órakor zenés nagymise lesz. Vasárnap *Csák* Czirjék dr. tartományi rendfőnök, hétfőn pedig *Szarka* Béla házfőnök tartja az istentiszteletet.

— **A király itthon.** Budapestről táviratozza tudósítónk: Ó felsége, a király ma este ismét kiment a főúri lovasjátékhoz. Egyéb látogatást nem tesz. E hó 21-én Budafok mellett a helyőrség nagygyakorlatot tart a király előtt. 20-án és 21-én általános kihallgatást ad, amely a király mostani itt tartózkodása alatt az utolsó lesz.

— **Az új minorita-templom építése.** Majárt le az aradi új román katolikus templom építése ügyében az árlejtés határideje. Több ajánlatot adtak be, lepecsételt borítékban, miután azonban még többen vannak, a kik pályázni akarnak, a minorita-rend aradi házfőnöksége a pályázat lezárását egyelőre függőben tartotta. A döntés néhány nap múlva történik meg. Az árlejtés után megkezdik az építkezést. Ennek ideje alatt, a mint tudvalevő, a *Reinhart*-ház Kölcsey-utcai udvarán fölállított barakban látják el a katolikus hívek lelki szükségleteit. A barak már csaknem egészen elkészült, sok ablakos, tetszetős külsejű épület, svájci kiugró toronnyal a homlokzatán.

— **Munkácsy-emléktábla Aradon.** Az aradi Nemzeti Szövetség tavaly elhatározta, hogy emléktáblával jeleli meg azt a templomutcai iskolaépületet, a melyben a múlt század hetvenes éveiben *Munkácsy* Mihály, a világhírű magyar képzőművészetének alapját szerezte meg a városi fiúiskolában. Ezen elhatározás foganatosításához kinyerte a városi törvényhatóság engedélyét is és most az emléktábla felállítása rövidesen fog eszközöltetni *Edvi-Ilés* László szövetségi alelnök a szövetség elnöki tanácsának péntek-déli ülésén tett jelentést az előmunkálatokról, melyek alapján az emléktábla elkészítésével s leleplezésével ő és *Tabakovits* Emil műépítész bízott meg. A szakszerű díszes emléktáblát *Mairovits* Emil horoszebesi márványgyáros készíti az ügy iránti meleg érdeklődésből önköltségi áron aradmegyei kétféle színű márványból s azt június 15-ikén délelőtt tíz órakor ünnepség keretében fogják leleplezni. Az ünnepségre meghívják a képzőművészeti társulatot, a *Nemzeti Szalont* és az aradi művészeti egyesületet. Mivel ez időben Aradon képkiallítás is lesz, előre láthatólag a fővárosi festőművészek nagy számban jönnek le a kegyeletes ünnepélyre.

— **Kecskeméthy nyomában.** Budapestről jelenti tudósítónk, hogy a rendőrség ma Kecskeméthy Győző tartózkodási helyéről, egy rokonához intézett levél révén, tudomást szerzett s nyomban megtett minden szükséges intézkedést arra nézve, hogy a nagy hirre vergődött sikkasztót letartóztassák s hazahozzák. Jelentést tettek a vizsgálóbíróknak is, aki még a mai nap folyamán minden eddig kihallgatott tanutól kivette az esküt azért, mert a kiadatási eljárást csak ez alapon lehet megindítani. Azt, hogy Kecskeméthy hol tartózkodik, nagyban titkolja a rendőrség, és pedig azért, nehogy valami jóakarója figyelmeztesse a veszedelemre, s tovább álljon.

— **Kongresszusi választások az aradi szerb kerületben.** A görög keleti szerbek aradi választókerülete hétfő délután az aradi szerb hitközségnek épületében választ két képviselőt a karlócai szerb egyházi kongresszusra: egy egyházi és világi tagot. A kerületben összesen kilencvenen szavaznak, akiknek legnagyobb része a radikális párthoz tartozik. A radikális párt központjának hivatalos jelöltjei: a világi helyre *Lungolev* Péter battonyai gazdálkodó, az egyházi helyre *Miliu* Pál basahidi lelkész. Az egyházi helyre föllép *Dosn* Izsák bezdini arkimandrita, aki kijelentette, hogy nagyjában elfogadja a radikálisok programját s erre való tekintettel az aradi választók egy részének ma tartott értekezlete mellett foglalt állást. A világi helynek egyik erős jelöltje *Prodanovits* Döme, akinek különösen a vidéken vannak hívei. A választás előreláthatóan nagy küzdelem mellett fog lefolyni.

— **Műkedvelők a református templomban.** Pünkösdi első napján az aradi református templomban a délelőtti istentiszteleten ifj. *Vas* Sándor, másodnapján pedig *Rozsnyai* Kálmán győzteszerész fogja az éneket orgonán kísérrni. Az istentiszteletek délelőtt 10 órakor, délután 3 órakor kezdődnek, ünnep első napján *Csécsei* Imre lelkész urvacsorát fog osztani.

— **Az aradi kulturpalota tervpályázatáról valószínűleg érdekelt helyről sugalmazva** — a következőket írja a *P. N.*: Közöltük ma a hirt, hogy az aradi kulturpalota pályázatán miképp döntött az aradi bírálóbizottság; az első díjat nem adták ki, hanem a második díjat *Vágó* László és *József* fiatal építészeknek ítélte oda. Tette ezt annak ellenére, hogy a Budapesti Mérnök- és Építész-egyesület szakvéleménye ugyszólt, hogy a díjazásra szánt összeget egyenlően osszák ki a *Pantheon*, a *Messze távolból* és a *13 oszlop* jellegű művek között. Az aradi bizottság nem fogadta el a budapesti szakbizottságnak ezt a javaslatát, hanem módosította. Joga volt hozzá, kivált amikor olyan módon cselekedte, hogy a művészeti érdeket nem sértette. Annál meglepőbb azonban a bizottság döntésének másik része. Eszerint a bizottság a jutalmazott művet és a megvásárolt öt tervet „ugy szándékozik felhasználni, hogy megbiz egy aradi építész a hat pályamű figyelembe vétele mellett egy olyan terv megkonstruálásával, mely a rendelkezésre álló összeggel megvalósítható.” Meglepő ez a szándék, mert sem a művészet érdekével, sem a szerzői jog tiszteletbentartásával nem fér meg. Arad városa a kulturpalota tervpályázatának minden fázisában olyan korrekt és méltányos jogi és művészeti felfogást tanusított, amilyent eddigélt talán egyetlen pályázaton sem tapasztaltunk s e tekintetben kiváltképp a fővárosnak valósággal példát adott, valóban kár volna, ha most a pályázat végén ilyen jelentékeny szépségfoltot ejtenének rajta. Hat külön-külön egy-séges művészeti tervből egy újat konstruálni nem művészi gondolat, és megsértése a szerzői jognak is, amely a díj kiadásával és a megvásárlással nem szállt át a díjazóra, illetőleg megvásárlóra. Különben is, ha a pályázaton kitűnt művek nem váltak be költségvetés tekintetében, akkor a kérdés megoldásának az a módja, hogy a legtöbb szavazatot kapott pályaművek szerzői között új kiviteli pályázatot hirdetnek a megállapított költségvetés szigorú betartásával. Nem kételkedünk, hogy Arad városa és a bizottság ebben az értelemben, a méltányosság szerint fog határozni.

— **Májusi ajtatosságok.** A jövőheti májusi ajtatosságokon szereplők névsora a következő: *Vasárnap* Limbek Győző ur. *Hétfő* Zilahiné-Singhoffer Vilma uró. *Kedd* 1. Unger Mór és Denk Mici urhölgyek (duette), kísérik Bokor Alajos, Robitsek Samu és Unger Mór urak. 2.

Dr. Radány Dezsőné uró. *Szerda* Weichhart Auróra urhölgy ifj. *Vas* Sándor ur kísérete mellett. *Csütörtök* 1. Hanekker Regina uró. 2. Vince Miklós ur. *Péntek* Korbuly Gizella urhölgy, ifj. *Vas* Sándor ur kísérete mellett. *Szombat* Leitner Berta, Rámor Lajosné és Réthfalvy Etelka urhölgyek (terzett.)

— **Arad és a Kossuth-szobor.** Arad sz. kir. város törvényhatósága tudvalevőleg ártirt Budapest székesfővárosnak, amelyben arra kéri, hogy a Kossuth Lajos szobrának a fővárosban leendő felállítása érdekében tegyen mielőbb lépéseket. Az átiratot, támogatás végett, megküldötte az összes hatóságoknak, így Kolozsvár törvényhatóságának is. A szakbizottságok elé tegnap került ez az ügy. Egyhangulag kimondották, hogy hozzájárulnak az átirathoz. Egyik szakosztályi tagnak elfogadták azt az indítványát, hogy a törvényhatóság arra kérje a székesfővárost, hogy még ebben az évben hirdesse ki a szoborra a pályázatot. Ebben az évben lesz ugyanis századik éve a Kossuth Lajos születésének; legméltóbban tehát úgy ünnepelné meg a nemzet e nevezetes évfordulót, ha a fővárosban felállítandó szoborra a pályázat az évforduló napján kihirdetnék.

— **Uj festmény a városháza disztermében.** A városháza diszterme mátol fogva új festménnyel gazdagodott: *Salac* Gyula országgyűlési képviselőnek és Arad volt polgármesterének arcképeivel. A törvényhatóság ugyanis elhatározta, hogy volt polgármesterének portréját a közgyűlési terem számára megfesteti s evvel meg is bizta *Millye* Károly aradi festőt. A művész elkészült a festménnyel s ma átadta azt *Institoris* Kálmán polgármesternek.

— **Esperesi kinevezés.** *Orth* József új-szentannai plebános, címzetes kanonok, kerületi esperes, agg korára való tekintetből az esperességről leköszönt. *Dessewffy* Sándor csanádi megyés püspök a mai napon helyébe *Szirmay* János buttyini plebánus, eddigi helyettes esperest nevezte ki kerületi esperessé, kinek ünnepélyes beiktatása június hó elsején lesz.

— **Kézmárszky tanár állapota.** *Kézmárszky* Tivadar dr. egyetemi orvos tanár állapota tegnapról mára rosszabbra fordult. A nagybeteg tanár állapotáról a kezelő orvosok délelőtt 11 órakor a következő jelentést adták ki: A beteg állapota tegnap óta jelentékenyen súlyosbodott és válságosra vált. Egész délelőtt igen sok jó barátja járt ott a beteg tanárnál, a szomorú háznál.

— **A mikalakai jegyzőválasztás.** Az újszentannai jegyzőség után ma a mikalakai jegyzői állást töltötték be, az egész község lakosságának élénk érdeklődése és részvétele mellett. A képviselőtestületi ülést, melyet a jegyzőválasztás megejtésére egybehívtak, reggel 9 órakor nyitotta meg *Baross* Ferenc dr. aradjárásí főszolgabíró. Bejelentette, hogy nyolc pályázati kérvény érkezett be. A pályázók közül hármat jelölt a következő sorrendben: *Balogh* Zoltán aradi járásí irnok, okl. jegyző, *Szathmáry* Iván zsigmondházi jegyző és *Tamó* Zsigmond alcillí jegyző. A képviselőtestület egyhangulekkesedéssel *Balogh* Zoltánt választotta meg, kit az egész községnagy ovációkban részesített.

— **Gyilkos férj.** Budapestről jelenti tudósítónk, hogy ott ma az orfeum-épület előtt *Barab* Pál munkás egy késsel úgy hasba szurta a feleségét, hogy az, mire segélyére siettek, meghalt. A gyilkos elmenekült.

— **Enyedi Lukács jelöltetése.** Alig semmisítette meg a Kuria a tápéi mandátumot, máris megindultak a választási mozgalmak a Szegedre szomszédos kerületben. Az éjjel nagyobb küldöttség utazott föl Budapestre *Enyedi* Lukácshoz, hogy fölkérje az újabb jelölés elfogadására. A tápéi kerülethez tartozó községek szabadelvű polgársága most kétszeres erővel és lelkesedéssel megy az alkotmányos küzdelemben, *Enyedi* nevével. Mint értesülünk, dr.

Kelemen Béla újra föllép. Más jelölések is forgalomba kerültek, de eddig minden komolyabb alap nélkül.

— **Iparművészeti kiállítás Aradon.** Ez év őszén iparművészeti kiállítás nyílik meg Aradon, mint ilyen, az első nálunk. A Magyar Iparművészeti Társulat már a múlt évben alakult így kiállítást rendezni; de akkor az aradi iparosok csak úgy voltak hajlandók a kiállítás rendezésében részt venni, ha a Társulat a kiállításra szánt tárgyakat *nem bocsátja eladás alá*, ezen aztán a kiállítás ügye megrekedt. Most az Aradvidéki Iparegyesület folytat tárgyalásokat a Magyar Iparművészeti Társulattal az Aradon rendezendő iparművészeti kiállítás érdekében. A tárgyalások arra a kilátásra jogosítanak, hogy a folyó év őszén nagyobb szabású iparművészeti kiállítás lesz Aradon, melyben egyrészt az iparosoknak bemutatják az új stílusokat és a magasabbra törekvő ipari munka terén követésre méltó mintákat, másrészt a nagyközönséggel megismertetik az iparművészet terén mutatkozó haladást.

— **Ötszázkoronás adomány az aradi szegényeknek.** Aradváros polgármesteri hivatalába **Mittelmann D. Ferenc**, Aradon való tartozkodásának *hetvenéves évfordulója alkalmából* ma *öt-száz koronát* küldött be, jótékony célra. Az összeget a következőképen osztották fel: aradi árvaháznak 100 kor., a város szegényeinek 100 kor., az elszegényedett iparosoknak 100 kor., a Chewra Cadischának 100 kor., az aradi lelencháznak 40 kor., az izraelita nőegyletnek 40 korona és a szegénytanulóknak 20 kor.

— **A borbélyok vasárnap szünete.** Az Aradbelvárosi borbély és fodrász üzlet tulajdonosok elhatározták, hogy május hó 18-ától azaz pünkösdi vasárnapjától kezdve, bezárólag augusztus hó 20-áig üzleteiket a közben eső vasárnapokon közös megegyezés folytán egy órákor bezárják, ugyiszintén pünkösdi másodnapján, hétfőn is három órákor.

— **Natalia áttérése.** Belgrádból jelentik hogy a szerb szidónus tegnapelőtt **Innocent** metropolita elnöklete alatt ülést tartott, a melynek egyedüli tárgya **Natalia** exkirályné áttérése volt. A szinódus elhatározta, hogy **Nataliát** kitörlik az ortodox egyház anyakönyvből és a határozatot azonnal végre is hajtották.

— **Fosztogatók az összedőlt városban.** Fort de Franceból jelenti egy távirat, hogy **St. Pierre**-ben letartóztattak 50 fosztogatót és *öt-öt évi börtönre* ítélték őket.

— **Bittera Bélát letartóztatták.** **Bittera Béla** betűszedőt és lapszerkesztőt, a kinek *kisjenői* dolgait a minap részletesen leirtuk, az ellene kibocsátott távirati jelentés alapján tegnap **Nagyváradon letartóztatták.** Egyik előkelő kávéházban ismerte fel **Dienes** polgári rendőr s az elegánsan öltözött fiatalembert a rendőrségre kísérte. Nyomban táviratoztak **Csuhay Gyula** kisjenői fészolgabirónak, a honnét az a válasz jött, hogy **Bittera Béla nem követett el semmi inkorrekt dolgot.** Mivel **Bittera** is igazolta magát s mivel a rendőrség nem tudott ellene semmi terhelőt megállapítani, **Bitterát nyomban szabadlábra helyezték.**

— **Szociálista munkások gyűlése.** A makói szociálista munkások — mint levelezőnk jelenti — folyó hó 19-én, pünkösdi hétfőjén délelőtt 10 órákor a városháza udvarán gyűlést tartanak. A gyűlésen először **Bokányi Dezső**, az országosan ismert agitátor fog bezzélni a munkások követeléseiről, azután meg **Molitorisz István** makói szociálista vezér a makói képviselőválasztásoknál követendő magatartásról. A rendre **Kövári Ottó** alkapitány fog felügyelni.

— **A tanácskozó bur vezérek.** Pretóriából táviratozzák: **Beyer** bur vezér és törzskara tegnap különvonattal Vereeningbe utazott. Most az összes bur megbizottak együtt vannak a gyűlés helyén. A tanácskozás, a mely való-

színűleg ma lesz, tisztán magántermészetű. — **Kitchener** ma alkalmat ad a bur megbizottaknak, hogy egészen bizalmasan tanácskozhassanak elhatározásukról. Gondoskodott róla, hogy a tanácskozás egészen zavartalanul folyhasson. Hir szerint minden szavazás ballotát utján történik. A míg a tanácskozások tartanak, az angol csapatok **Kitchenernek** és a bur vezéreknek megállapodásához tartják magukat és nem támadják meg azokat a kommandókat, a melyeknek vezérei részt vesznek a tanácskozásban.

— **Füzesséry szabadrádon Füzesséry Emil**, volt nyittrávmegyei aljegyzőt, a ki két évvel ezelőtt **Tátrafüreden Flesch Zsigmond** bécsi magánzót egy hajtóvadászat alkalmával agyonlőtte, tudvalevőleg gondatlanságból okozott emberölésért négy hónapi fogházra ítélték. **Füzesséry** már leülte büntetését és e hónap 13-án szabadult ki a löcsei központi fogházból.

— **Öngyilkos csendőrfőhadnagy.** **Székesfehérvárról** táviratozzák lapunknak: **Farkas Károly** csendőrfőhadnagy, soproni szakasparancsnok, két nap előtt szabadságot kért s állomáshelyéről elutazott **Fehérvár-Zombolyára.** Itt ma reggel holtan találták meg a temetőben, szülői sírján. Szíven lötte magát s a golyó azonnal megölte. Zsebében a csendőrpáncsnoksághoz intézve egy levelet találtak, a melyben kéri, hogy szülei mellé temessék el. **Farkas Károly** 32-éves volt, feleségével most folyt a váló pöre s azt hiszik e miatti elkeseredésben végezte ki magát.

— **Választógyűlés — pályázó nélkül.** **Makóról** jelenti levelezőnk: **Makó városánál Almásy Gyula** városi állatorvos lemondása folytán üresedésbe jött az állatorvosi állás. A képviselő az állásra pályázatot hirdetett, amely tegnap járt le. **Návay Lajos dr.** alispán pedig ma délelőtti 10 órára hívta össze a választó közgyűlést. Az előkészület tehát rendesen megtörtént, csak az volt a baj, hogy — *nem volt pályázó*, nem kér a makói állatorvosi állásból úgy látzik — senki. A képviselők, kik ilyen alkotmányos mozgalomra seregestül szoktak felvonulni, már tegnap neszét vették a dolognak s otthon maradtak, a mai gyűlésre alig jelentek meg 20—25-en. **Bakos Ferencz** főjegyző élcelődött a gyűlés megnyitása előtt a városatyákkal is:

— No, képviselő urak, most válogassanak. Az egyik aztán nagy derűtség között viszsaszólt a főjegyzőnek:

— Ilyen *tiszta választás* is régen esett meg a városházán.

Kis idő múlva megjelent az alispán a teremben, megnyitotta a gyűlést s bejelentette, hogy a választást nem lehet megtartani, mert pályázó nincs. Azt ajánlja, hogy a képviselőválasztások lezajlásáig, június 15-ike előtt, ne is ejtsék meg a választást, hanem a polgármester június 16-iki lejárattal hirdesse meg újból a pályázatot, a választás pedig 17-én legyen. A képviselők szó nélkül hozzájárultak az előterjesztéshez s a gyűlés két perc alatt véget ért.

— **Eljegyzés elől a halálba.** Folyó hó 16-án este, a szép **Papp Erzsébet** parasztlány vízért ment az élővíz csatornához, hogy magának mosdóvizet hozzon. A szomszédoknak feltűnt, hogy soká jön a vízzel, utána néztek hát, hogy merre jár. A kantákat a parton üresen, őt pedig a vízbe fulva találták meg. Allitól azért lett öngyilkos, mert atyja azt akarta, hogy hozzá menjen egy legényhez, akit a lány nem szeretett. Az eljegyzés e hó 16-ára volt kitűzve, amely elől azonban a szépséges **Erzsébet** a halálba menekült.

— **Szipjagin gyilkosát kivégezték.** Az orosz hivatalos lap jelenti: A bíróság május 9-én tárgyalta **Balmasev**-nek, **Szipjagin** miniszter gyil-

kosának a pörét. A bíróság kötélhalálra ítélte **Balmasevet.** A május 12-én tartott semmiféle tárgyalás eredménye az volt, hogy a felebbezést elvetették. Tegnap *végrehajtották* az ítéletet.

— **A ki a saját maga apósa.** **Nagyváradról** táviratozzák: **Analitikus** regénybe illő eset az, a melynek ügyében a **nagyvárad** kir. ítélőtábla ma ítéletet hozott. **Bencsik István** nagyvárad háztulajdonos viszonyt kötött a *saját tizenéves leányával*, a kinek e viszonyból *fiúgyermek született*, azonban három hónap múlva meghalt. Az apa a törvényszék előtt és a tábla előtt nyíltan *bevallotta* bűnét. Azt mondta, hogy megakarta családját óvni a fiágon való kihalástól: minden áron fiú örökös akart. Az orvosok konstatálták, hogy **Bencsik** elméleti állapota rendben van. A kir. ítélőtábla *négy évi fegyházra* ítélte a bűnös apát.

— **A carrousel az utcán.** **Eltrevaló**, üdvös tervet pendített meg a Hunyadiak korabeli főúri lovasjátékok rendező-bizottsága. Közel fél millió forintba került a mesés pompával kiállított játék a benne résztvevő szereplőknek és ezt a rengeteg összeget mindenki a sajátjából fedezte. A fényes játékot a horribilis költségek dacára csak kevesen nézhetik meg s a nép, a mely a művelődés szempontjából leginkább érdekelné meg, hogy lássa és ismerje meg a Hunyadiak korát, teljesen ki van zárva a játékokból, mert nem tudja megfizetni a drága helyárakat. A carrousel rendező-bizottsága most azt tervezi, hogy a játékban résztvevők a jövő vasárnapon végig vonulnak a főváros nagyobb utcáin s így a carrousel jelmezeit teszik legalább hozzáférhetővé a népnek, a szegény embereknek. A tervet ma délelőtt bejelentették a főkapitánynak, aki a maga részéről támogatja a nemes szándékot.

— **Halálos szerencsétlenség történt ma Pécskán.** A szászrégeni tótajtársulat ottani telepén dolgozott **Lambert Pál** fiatal bádógos inas, a ki egy öt méter magas állványról a tető csatornáját javíttatta. Munka közben az állványról lezuhant s agyrázkódást szenvedett, melynek következtében pár óra múlva meghalt. A szerencsétlenséget a fiú vigyázatlansága okozta s így a hatóság nem rendelte el a vizsgálatot.

— **Egy orvos tragédiája.** Megirtuk, hogy **Rédey József dr.**, székesfehérvári orvos egy betegéhez ment az utcán megbotlott és szörnyet halt s hogy a szerencsétlenség hírére gazdaasszonya megmérgezte magát. A tragikus esetről még ezt jelenti székesfehérvári tudósítónk: **Rédey dr.** be akart menni egy parasztházba, a hol betege volt. A házőrző eb megtámadta az orvos vadász kutyáját, amely elvághatatlan kísérője volt gazdájának. Az orvos látva kutyája veszedelmét, botjával segítségére sietett s annyira indulatba jött, hogy szélütéstől érve, noltan rogyott össze. Két órával később hatósági vizsgálat volt az orvos lakásán s ott eszméletlen állapotban találták régi gazdaasszonyát, **Süveges Juliát.** Kiderült, hogy mérget ivott, mert szerette gazdáját. Ezt írta egy cédulára: „Meghaltam abban a reményben, hogy találkozásunk ünnepe lesz az égen.” A leányt a kórházba vitték és az üres portán csak a hű kutya maradt, amely annyira bánkódott gazdája halálán, hogy délutánra kimúlt.

— **Eltűnt kőműves.** **Eckhold Henrik** huszonnyolc éves kőműves ma este tíz órákor öngyilkos szándékból balkarján *fölvágta az ereit.* **Eckhold** erfurti származású ember, a feleségétől elváltan élt; ma este felment neje vágóhid-utcai lakásának padlására, s a feljárón követte el a tettet. A helyszínén csakhamar megjelentek **Ottvös Dániel dr.** kerületi orvos és **Kovács Antal** rendőrhadnagy, akik az életuntat a megyei közkórházba szállították. A sérülése könnyű, az öngyilkosságot ittas állapotban követte el.

— **Eljegyzés.** **Hegyesi Sándor** nagybirtokos **Barra** (Krassó-Szörénymegye), holnap tartja eljegyzését **Groszmann Hermina** kisasszonnyal özv. **Groszmann Sámuelné** szép leányával.

— **A szó polgárjoga.** A nyelvtudomány valahogyan csak kikutatja, hogy miképpen szüle-

tett az egyik másik szó, illetőleg, hogy milyen metamorfózisokon mentek át a fogalmakat jelölő kifejezések, mikor az egyik népvétve valamely más nép nyelvéből azt, a mi a saját szókincséből hiányzott. Az ilyen szóképződések olyan alakulások melyeket nem vezérel és nem korlátoz írott szabály. Ellenben egészen más dolog a tudományos szógyártás és a szavak helyességének nyelvtudományi szabályokon nyugvó kritikája. Amazt az emberiség teremti, emezt emberek gyártják. Jelenleg a nagy francia szótáron dolgoznak Franciaország nyelvészei. Nem utolsó dolog, hogy a bizottság kénytelen volt a végnélküli való vitákat beszüntetni és határozatilag kimondta, hogy a gyorsabb haladás érdekében ezentul nem érveket hanem szavazásokkal fogja eldönteni a fogas kérdéseket. Hogy a szónak polgárjoga legyen, szótöbbségre kell szert tennie. A melyik szó kisebbségben marad, annak polgárjoga nincs, amelyik pedig többségre vergődik, annak polgárjogot biztosítanak — a tudósok.

— **Gyilkosság Solymáron.** Gyilkost keres a budapesti államrendőrség ma reggel óta. A solymári csendőr-őrsparancsnok távirattal jelentette, hogy a csütörtökről péntekre forduló éjszaka Solymár határában, a Szarvas-csárdában meggyilkoltak egy kintornást. Az áldozat kilétét nem tudják, de ismeretlen a gyilkosa is, aki a véres tett elkövetése után a főváros felé menekült. Személyleírását a csendőrök a következőkben állapították meg: 28—30 évesnek látszó csavargó, termete magas, bajusza és haja vörös, szakála vörös és tüskés, háta hajlott, válla előre áll. Sem azt, hogy a gyilkosságot milyen körülmények között követte el, sem a gyilkosság okát a csendőrség távirata nem közli. A detektívek a gyilkost keresik.

— **Ujtás! Honisch L. István** cs. és kir. főher. udvari fényképész művészeti akadémiai tag műtermében Szabadság-tér 16. (Dománypalota.) Telefon 358., minden vasár és ünnepnapon eszközölt felvételekről 6 drb. vizit fénykép 4 korona, 6 drb. kabinet fénykép 10 korona. A kabinet kép lehet: menyasszonyi, családi vagy bármilyen csoport felvételtől is. Művészies és pontos kivitel szigorúan be lesz tartva. A n. é. közönség szives figyelmét felhívjuk ezen ujtásra.

— **Adomány.** Kovács Jakab és családja, bold. leányuk, illetve testvérük, Ilona emlékére, az aradi izraelita leány-kihazasító egyesület javára ötven koronát adományoztak, mely nemeslelkű adományért az egyesület nevében, ez uton fejezi ki hálás köszönetét Kohn S. N. elnök.

— **T. üzletfeleink szives tudomására** hozzuk, hogy Révész Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadtér 20. szám. Telefon 265.sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **x— A szerencse révének** nevezhető Gaudicke A. Budapest, VI. Kossuth Lajos-utca 11 szám alatt létező osztálysorsjegy gyűjtődjé, mert ezen merészen szerencsés gyűjtődjé állandóan a legnagyobb nyeresemény eredményeket éri el. Az osztálysorsjátéknak legutóbb befejezett húzásánál a 100.000 koronás főnyeresemény — immár harmadszor — jutott ezen szerencsegyűjtődjének osztályrésztül.

— **x— A magyar usztenda szezonja.** Az előkelő közönség által frakventált hazai fürdőnk egyike Siófok május 31-én nyitja meg szezonját. Siófok fürdőigazgatósága a közönség igényeit szem előtt tartva, a vendéglőt és kávéházat házi kezelésbe vette át és mérsékelt árak mellett életbe lépteti a penzion rendszert. Örömmel veszi ezt mindenki tudomásul és a magyar fürdőző közönség nem fogja elmulasztani hazánk eme természeti szépségét, a gyönyörű szép Siófokot, hol főleg az idegbetegek találnak leginkább gyógyulást.

— **x— Török A. és Társa** a legnagyobb fővárosi osztálysorsjegy elárúsító. Ki ne ismerné ez ország szerente kedvelt, szerencsés bankházat? Kevés cégnek sikerült a játszó közönség kedvét oly nagy mértékben megnyerni, mint Török A. és Társának. A bankház által gyakorlatba vett elv, hogy vevőivel a legmesszebb menő előzékenységet tanúsítja és azokat jól szolgálja ki, hálásnak mutatkozott. Vevőköre folyton nagyobbodott és az állandó forgalom növekedése folytán a Váci-körut 4. alatti földszinti és másodemeleti főüzletet szűknek bizonyult — ugyanarra, hogy a főüzletet a hasonlíthatatlanul nagyobb Terezkörut 46/b. helyiségbe helyezte át. Ezenki-

vül a főváros négy nagy kerületében fióküzletei is vannak és pedig: V., Váci-körut 4., IV., Muzeum-körut 11., VII., Erzsébet-körut 54. és Kerepesi-ut 32. sz. Török-bankház ama törekvéseért, hogy vevői kívánságait kielégítse, vevői elismeréssel adéznak, amit a számos beérkező hálanyilatkozat bizonyít. Ezenkívül hivatott helyről is hízélgó elismerésben részesült e cég, amennyiben a m. kir. szabadalmazott osztálysorsjáték igazgatósága, mely sorsjáték ügyek megítélésében a legmértvadóbb, a Török cég öröme igazolta, hogy a legelőzékenyebb módon bonyolítja le a vevőközönséggel ügyleteit. Mindezek után azoknak, kik az osztálysorsjátékban keresik szerencséjüket, a szerencse által kiválóan kegyelt Török A. és Társa bankházat ajánlhatjuk. E cég a május 22-én, csütörtökön kezdődő I. osztályú húzáshoz sorjegyeket eredeti áron árúsít és pedig $\frac{1}{4}$ sorsjegy 12 korona, $\frac{1}{2}$ sorsjegy 6 korona, $\frac{1}{8}$ sorsjegy 3 korona, $\frac{1}{16}$ sorsjegy 1 korona 50 fillér. Török A. és Társa bankház mai hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

Konstantinápoly felé.

(Az első levél.)

Arad, május 17.

Az aradi mérnök- és építész-egyesület által rendezett konstantinápolyi kirándulásban résztvevő urak csak tegnap indultak el a hosszú utra s már a mai postával kaptunk levelet a társaság egyik tagjától. A levél a következőképp hangzik:

Kedves Szerkesztő ur! Megigérem Önnek, hogy konstantinápolyi kirándulásunk alkalmával hűen fogom értesíteni a történetekről. Még ki sem pihentem az éj fáradalmait, és íme máris küldöm első levelemet.

Hogy egy híján negyvenen mentünk világra, azt bizonyára már besúgták Önnek, épp úgy, mint tudni fogja, mily bánatos volt a bucsu, amelylyel kisérőink elláttak és mily harsány az éjjen, amelyet a megszámlálhatatlan urtömeggel kendővel lobogtatott utánunk.

Mi meg nekirebegtünk a nagyvilágnak Glogovac felé, teljesen átengedtük magunkat a vasuti kocsinak, mert hát velünk volt a Cook embere. Ez volt az első csalódásunk, mert nagy meglepetésünkre Szadai helyett egy, az aradi viszonyokkal teljesen ismeretlen egyén mutatkozott be, még pedig teljesen gyalog, a legcsekélyebb ló nélkül.

Miután a bemutatkozás így megkezdődött, mi is elvégeztük az ösmerkedést, minek az a nagy előnye volt, hogy legalább meg sem jegyezhetjük, hogy milyen néven kellene az egyik vagy a másik utitársat megszólítani, és mint régi jó ösmeretlenek oszt-hattuk meg velük fülkéinket.

No hát ami a fülkék megosztását illeti, nagyon nehéz osztást végeztünk. Két részre még valahogy el lehet a két pamlagot testvériesen osztani, de már ha hárommal kell megosztani, úgy okvetlenül egy tört jön ki.

Igy is történt. Minden fülkének harmadikja egészen megtörtén érkezett Brassóba.

Szegények csak részben tudtak aludni, amennyiben a nagy összekuporodásban legfeljebb ha a lábuk aludt el.

En elég kellemesen töltöttem az utat. Két szorosabb utitársam egy darabig hallgatagon anzixkártyákat írt, mindegyikök 8—10-et, vagy talán még kevesebbet, aztán az egyik kimerülten Morpheus karjaiba zárkozott, míg a másik — egy kevésbé zárkozott természetű házas ur — hihetetlen szerelmi kalandjainak elmesélésével tartott ébren. En szorgosan rejtegetve titkos gondolataimat, viszonzásul természetesen szintén tölem telhetőleg hazudtam.

Igy ugyan nem mondhatom, hogy az alváshoz szó sem fért, de végre mégis álomba untattuk egymást.

Nagyjában azért már mégis mondhatom, hogy olyan pazar kis társaságunk van, hogy a legöregebb emberek — a melyekből csak egy utazik velünk — sem emlékeznek arra, hogy valaha a galambok egy ilyen társaságot szedtek volna össze.

Es most Isten velünk kedves Szerkesztő ur, mert lekésem a vonatkeresztezt.

Távolabb többet.

S. André.

addig a levél. Hitelességeért a felelősséget nem vállaljuk el.

Waldeck-Rousseau visszavonul.

(A francia miniszterelnök betegsége.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 17.

Franciaországgal együtt az egész politikai világ bizonyos feszült figyelemmel várja az új francia parlament megnyitását. Érdeklődést kölcsönöz az új ciklus megnyitásának az a körülmény, hogy *Waldeck-Rousseau* tudvalevőleg már az első napokban be fogja jelenteni, hogy a francia kabinet vezetésétől, noha a kabinet a legutolsó választásból fényes győzelemmel került ki, vissza fog lépni.

Politikai szempontból már régóta megtárgyalták és tárgyalják ma is azt a különösséget, hogy a győztes kabinetvezér micsoda politikai indokból vonulhat vissza? A sokféle találgatásnak véget vet mostan egy előkelő párisi orvos, a ki egy újságíró előtt részletesen nyilatkozott azokról az okokról, a melyek a francia kabinet fejének visszalépését a legtalálóbban indokolják. Az illető orvos egybefoglaltatta mindazokat a megfigyeléseket, a melyeket *Waldeck-Rousseau* kezelő orvosai tettek előtte s azoknak alapján kijelentette, hogy *Waldeck-Rousseau* semmiesetre sem politikai, hanem egészségi okok bírják a visszalépésre. *Waldeck-Rousseau* ugyanis agyondolgozta, agyonfárasztotta magát.

Azelőtt, mint védőügyvéd, csakis nagy perekkel foglalkozott, a melyeket bámulatraméltó lelkiismeretességgel tanulmányozott és ilyenkor annyira neki adta magát a tanulmányoknak, hogy minden egyes nagyszabású védelme után teljesen kifáradva hagyta el a bureaut. Onmagával vajmi keveset törődött, nyugalomra alig hagyott időt magának. Ez az őnmaga iránti kiméletlenség természetesen kegyetlenül megboszulta magát. Sokféle s nehéz betegségeken esett át.

A miniszterelnökséget máris mint fizikailag kimerült ember vette át és ehhez hozzájárult, hogy épp az ő miniszterelnöksége volt a legzaklatottabb. Csaknem minden egyes parlamenti vita alkalmával külön-külön politikai hadi tervet kellett kieszelni, hogy a legkülönfélébb árnyalatokból összehozott kormánypárt egységét megmenthesse. Politikai gondoktól kimerülten a legveszedelmesebb kóros állapotok egyike lepte meg legutóbb: *Waldeck-Rousseau álmatlanságban szenved.* Az őnmaga iránti kiméletlenség, a melylyel fizikai s szellemi erőitökéjét oly kegyetlenül kihasználta megboszulta magát.

Ha tehát *Waldeck-Rousseau* még élni akar, kénytelen orvosai tanácsát követve, feltétlen hosszabb pihenésre szánni magát. Ez tehát az ő visszalépésének igazi magyarázata. Hir szerint azonban, mielőtt egészsége helyreáll, újból át fogja venni a kabinet vezérletét.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Engel tanár ur. Annak a szélhámós budapesti bandának, amely érettségire képezett ki ifjakat s a melyet egy aradmegyei eset révén annak idején az *Aradi Közlöny* leplezett le, egyik legelőkelőbb tagja volt *Engel* Jakob tanár ur. Engel felett ma itélkezett a budapesti büntető törvényszék *Szabó* Géza bíró elnökelete alatt. *Engel* Jakob ugyanis egy kölcsönkért ügyvédjelölti igazolvánnyal belépett

Décs Ferenc ügyvédi irodájába, mint irodavezető. Itt aztán, eltekintve egyes apróbb sikerkasztásaitól, Balázs Márkustól felvett 100 forintot és utóbb 48 forintot, hogy ennek egy végrehajtási ügyét rendezze. A pénzt elmulatta Balázs följelentésére a törvényszék sikkasztás vétségeért két havi fogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

§ Két párbaj egy kritikáért. A két esztendő előtti téli tárlat alkalmával Tóth Béla kritikát írt Kacziány Odón festőnek egy képéről. A festő testvéröccse, Kacziány Géza dr. a kritikáért egy cikkelyben megtámadta Tóth Bélát s utóbb párbajt is vívott vele. A párbajügyet a múlt év szeptemberében tárgyalta a budapesti büntető törvényszék, s akkor Kacziány olyasfélélt mondott, hogy nem tartja Tóth Bélát méltó ellenfélnek. Tóth Béla erre fölugrott s Kacziányt a bíróság színe előtt nyomorult gazembernek nevezte. Az izgalmas jelenetnek a Fodor-féle vívóteremben volt a folytatása, a hol az engesztelhetetlen ellenfelek karddal intézték el az újabb affért. Ezért a második párbajért ismét a bíróság elé kerültek, mely a vádlottakat egyenként öt napi államfogházra ítélte. A kir. ítélő ábla Kacziány dr. büntetését 6 napra emelte, Tóth Béláét helybenhagyta. A kir. Kuria Losonczy Odón bíró előadása mellett ma foglalkozott az ügygel és a benyújtott semmi-ségi panaszt elutasította.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Déli jég- és viszontbiztosító társaság Triestben. Ezen társaság évi rendes közgyűlése március hó 15-én tartatott meg és az 1901. évre vonatkozólag ott előterjesztett üzleti jelentésből a következő fontosabb adatokat közölhetjük. A jégbiztosítási ágazatban 3.699.256 korona volt a díjbevétele az előző évi 3.799.147 koronával szemben; károk fejében 2.918.258 korona fizettetett ki az előző évi 2.145.564 koronával szemben. A tűz viszontbiztosítási ágazatban 1.154.033 korona folyt be díjakból az 1900. évi 842.570 koronával szemben, míg a károk a kártartalékok figyelembe vételével 799.487 koronát igényeltek az előző évi 686.346 koronával szemben. A tüzdíj tartalék 577.016 koronára emelkedett és a díjbevétele 50%-át teszi. A mérleg 313.363 korona nyereséggel zárul, mely az alapszabályszerű levorások eszközzése után részvényenként 32 korona osztalék kifizetését teszi lehetővé. A nyereség és díjtartalékok ez idő szerint 2.588.964 koronára rugnak, úgy, hogy a társaság a teljesen befizetett 3.000.000 koronányi részvénytőke hozzászámításával 5.588.964 korona biztosítási alapot rendelkezik.

— Fizesésképtelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizesésképtelenségekről tesz jelentést: Albert Ferenc, kereskedelmi cég Déva. — Premele J., St. Ruprecht. — Taussig József bej. cég, Prága. — Wolf Rikárd, Gablonz. — Sefie Ruta Dorn, Kolomea. — Kohn Zsiga, Trenčén. — Pollák Gyula, Arad. — Celler András, Búd-Szent-Mihály. — Bondy Adolf, Zágráb.

— Az aradi közúti vaspálya és téglagyár részvénytársaság forgalmi kimutatása 1902. május 1-től 15-ig. Személyszállítás 1902. május 1-től 15-ig 18354 személy, bevétel 3459 korona 60 fillér, 1901. május 1-től 15-ig 25136 személy, bevétel 4751 korona 80 fillér, 1902. január 1-től május 15-ig 145726 személy, bevétel 28786 korona 60 fillér, 1901. január 1-től május 15-ig 154806 személy, bevétel 30247 korona 80 fillér. Teherszállítás 1902. május 1-től 15-ig 1584910 klg., bevétel 1611 korona 01 fillér, 1901. május 1-től 15-ig 2177070 klg., bevétel 1991 korona 28 fillér, 1902. január 1-től május 15-ig 12985610 klg., bevétel 14815 korona 21 fillér, 1901. január 1-től május 15-ig 12897960 klg., bevétel 12902 korona 50 fillér.

S z e s z ü z l e t.

— Május 17. —

Mai jegyzésünk: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 119 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.

Száritott mész 12'80—13— korona mmásanként.

Kerpel Izsó

50,000 kötetes kölcsön-könyvtárába

Aradon, Jtzel Péter-utca 1. szám, (az udvarban)

Telefon-szám: 407.

A következő újdonságok érkeztek:

Gordon: Nagy ember, Szathmáry: Izabella, Somfay: Vázlatok, Abonyi A.: Orvosok, Menedés: A meztelen, Mentépin: Szóke boszorkány. Beck A.: Ideálok. Pekár: Pasztellek, Abonyi A.: Férfiak, Werner E.: A becsület útja, Barang: Husvét, Brienz: A métely, Richtzeit: Éhezve a világ körül, Bányai: Örmény anekdoták, Eötvös K.: Gróf Károlyi G. följegyzései, Abonyi L.: Tyuki prókátor, Porodowszka: Grand-sire házassága, Kászár: A ma a holnap nélkül, Szikra: A betörők stb.

Ifjusági iratok: 25 új mű.

Németben: Becker: Die Frau Ellenbruck, Wothe: Die Siegerin, Hartwig: Das Dorfkind, Junghaus: Junge Leiden, Werder H.: Der Pommerherzog. Bock A.: Gräfin Sophie, Brandenfels: Revanche, Voss R.: Der Mönch v. B.: Conwa: Mein erster Klient, Sade: Memoiren Lenches, Daulamara: Palast-Memoiren, H.: Sexuelle Grausamkeit, Eschtruh: Nachtschatten, Polenz: Liebe ist ewig, Collins: Der schwarze Rock, Voss: Sigurd edals Braut, Tovote H.: Die rote Laterne, Munch: Frauen, Heigel: Der Sanger, Zobeltitz: Frau Karola, Robinson: Jung Nin, Oertzen: Frei für die Ehre, Bourget: Das Spitzennäuschen, Zobeltitz: Die papierene Macht, Bourdoirgeschichten, (D. bestohlene Dieb, E. Verirrt) Roberts: Schwiagerstöchter, Hamilt n Aidé: D. Erzieherin, Stacpole de Vere: Toto, Gelsen: Buch d. jungen Ehe, Indau: Spitzen, Werder Hans: Die Sonntagskinder, Vera: Eine für Viele, Heimbürg: Ihr einziger Bruder, Hope: Ein Mann von Bedeutung, Gordon: E. purit. Heide, Prévost: Die Sünde der Mutter, Wachenhusen: E. Geborene: Sienkiewicz: Der kleine Ritter stb. stb.

Franciában: Wlamink: D' un lit dans l' utre, Malot: Le sang bleu, Daudet: L'immortel, Gyp: Dans le train stb.

Angolban: Corelli: The mighty atom, Hungerford: Molly-Bawn, Marbel, O Brien: What is it? stb.

Havi-kölcsöndíj: 1 korona 20 fillér, vagy kötetenként fizetve 8 fillér.

A tanuló ifjúságnak 1 óra 1 kor., vagy kötetenként 6 fillér.

A könyvek ujak és tiszták.

Vidéki bérlők is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek és tetszés szerinti mennyiségben kaphatják a legújabb és legérdekebb műveket.

Az összes törzs-, valamint pótkönyvek ingyen kaphatók.

Ugyan-e cég Andrassy-téri könyvkereskedésében előnyös könyvtárvételek folytán meglepően jutányos áron kaphatók regények, ifjusági iratok, jogi- és gazdasági munkák, magyar, német, francia és angol regények, nyelvtanok, szótárak; egész könyvtárak berendezése és kiegészítése igen előnyös áron.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, május 17.

Magyar aranyáradé 4%	120.50
Magyar koronajáradé 4%	97.85
Magyar arany 4%	119.30
Magyar ezüst 4%	100.—
Magyar keleti vasut	119.30
Magyar földtehermentesítési kötvény	98.—
Magyar italmegváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyeresémsorsjegyek kölcsön	202.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	161.50
Osztrák papírjáradé	101.50
Osztrák járadék ezüst	101.50
Osztrák járadék arany	120.50
Koronajáradék	99.40
1860-iki államsorsjegyek	152.75
Osztrák-magyar bankrészvény	1600.—
Magyar hitelbankrészvény	698.—
Osztrák hitelbankrészvény	679.50
Osztrák-magyar államvasut	687.75

20 frankos arany (Napoleonkor)	19.87
Német birodalmi márká	117.27
London	240.56
Páris	95.56

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, május 17.

Déltől kezdve. Busakínálat mérsékelt, vételkedv javult. Kedves irányzat mellett 20,000 méterháza került forgalomba. 24—5 fillérig drágább, a zárlatnál nyugodt áron. Egyéb gabonafélék változatlanok. Időjárás borús.

Zárlat 12 órakor:

Buza májusra	8.68—8.69
Buza októberre	7.82—7.83
Rozs májusra	7.10—7.15
Rozs októberre	6.07—6.08
Zab májusra	7.08—7.12
Zab októberre	5.93—5.94
Tengeri májusra	5.—5.01
Tengeri júliusra	5.05—5.07
Tengeri augusztusra	—
Repce augusztusra	11.70—11.80

Zárlat 5 órakor:

Buza májusra	8.68—8.69
Buza októberre	7.81—7.82
Rozs májusra	—
Rozs októberre	6.66—6.67
Zab májusra	—
Zab októberre	5.92—5.93
Tengeri májusra	4.98—4.99
Tengeri júliusra	5.04—5.05
Tengeri augusztusra	—
Repce augusztusra	11.70—11.80

Zárlat 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	691.25
Magyar hitelrészvény	698.50
Lezártolóbank részvény	439.—
Rima-Murányi vasmű részvény	523.50
Osztrák-magyar államvasut részvény	890.—
Közúti vasut	817.50
Városi villamos vasut részvény	315.—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Május 17. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban 100—2 fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 107—9 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm súlyban 106—7 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 105—8 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli súlyban 107—8 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramm súlyban 106—7 fillérig, fiatal páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban 103—4 fillérig.

Sertésleltétel. Május hó 14. napján volt készlet 41,947 darab, május hó 15. napján fölhatott 231 darab, május hó 15. napján elszállított 882 darab, május hó 16. napján maradt készlet 41,296 darab. Üzlet: Változatlan.

REGÉNY-CSARNOK.

A fehér hattyú.

Regény három kötetben.

Ira: Csatlós Mendés.

(48)

(Folytatás.)

Oberkammergau egyedüli utcáján mindennél nagyon vigan voltak; a kivilágított ablakokon belül mindenütt táncoló, ujjongó csoportokat lehetett látni és a sörös kancsók kocintgatása tompa verte az ütemet a dalokhoz és ländlerkekhez.

Ez a vidámság kellemetlenül hatott Frigyesre; aggódva tekintgetett maga körül valami fogadófélt keresve. Végre megtalálta és tenyitott a szűk ajtón, melynek küszöbén félve állott meg. Nagy terem terült el előbe, telve férfakkal és néhány nővel, nem paraszttal, hanem választékosan öltözött urakkal és hölgyekkel, kik hosszú asztal körül csövegtek, koronkint pezsgős poharaikat üritgetve; bizonyára idegenek voltak a szomszéd városokból, kik a myserium megtekintésére jöttek és az előadás végével együtt esteliztek a fogadóban, mielőtt unak indultak volna.

Meglepetve a nagy számból álló társaságtól, Frigyes csaknem visszavonult; a városka más részében bizonyos egyszerűbb szállásra fog találni; már éppen beakarta vonni maga után az ajtót, midőn egyszerre több jelenlévő ajkáról nevet halotta említeni.

Oh! nem esalódott „Thüringiai Frigyes“ t emlegették. Miért foglalkoznak vele? Mit gondolnak róla? A kíváncsiság győzött a fiélenk-

segen. Eszrevétlenül ment be a terembe és az ajtó mellett álló kis asztalhoz vonult, s mialatt a pincérnőtől sódar szeletet és egy palack sört kért, figyelni és hallgatni kezdett azokra az egyénekre, kik nevét említették.

Nagyobb figyelemmel szemlélve, a társaság tagjai ebben a kis városban elég bizarrnak tűntek fel; ezek az emberek nem lehettek sem gazdag falusiak, sem pedig a közeli városok gólgárai; kétségkívül messziről érkezettek, különböző országokból; a férfiaknak különböző jellegű öltözékei, mely még jobban szembetűnő volt a jelenlevő hölgyeknél, különböző nemzetiségekre engedtek következtetni, vagy legalább is olyan egyéni szeszélyre, mely nem egedi magát a divat hóbortjainak alávetni.

Hasonló különbséget észlelt a typosokban; néhány fiatal ember hosszú lelógó szőkés fürtjeivel, halvány arcával, valóságos kék szemekkel, kétségkívül a magas észak gyermekei lehettek; mások barna arcszínnel, fekete, ragyogó, élénk szemekkel madridi vagy nápolyi eredetüket árulták el, a legnagyobb részük azonban hihetőleg Közép-Európa szülőitei — nem birt olyan erősen eltérő jelleggel, mindazáltal, magukon hordták azokat a sajátos vonásokat melyek a szomszédos, de össze nem vegyülő fajokat egymástól elég észrevehetően elválasztják. Hasonló különbség volt észlelhető a hölgyeken; ábrándozó szemű németek, kacagó franciák és lángoló olasz nők voltak közöttük. Ugy hogy a bizarr társaság hasonlított egy nemzeti kongresszushoz, mely ezt a várost választotta tárgyalásainak székhelyül.

Volt azonban valami modorukban, mely összhangba hozta a társaság tagjai öltözékeinek és arckifejezéseinek különféleségét; valami könnyedség, keresetlenség, jó kedv, mely csaknem a tulságokba csapongott; a nők fesztellenül könnyököltek le az asztalra, egész közlelől kacagva a férfiak szemeibe és nem érezték magukat sértve, ha egymás között suttogtak; egy fiatal leány erősen ktvágott derékban minden tartózkodás nélkül hátra vetette magát székén, kecsesen eregette cigarettjének füstjét; a fehér kacsók gyakran ott felejtették magukat a fekete, kék frakkok vagy erősen zsinórozott dolmányok vállain.

Könyen beláthatni, hogy e társaság, úgy a nők, mint a férfiak, tisztességes egyének voltak, fesztelenségük izléses volt, vidámságuk finom. A hölgyek a pezsgő tüzelő hatása mellett is megőrizték felsőbbiségüket és egyetlenegy férfi sem merete volna megsérteni az udvariasság szabályait. Bizalmasak voltak, de nem szemtelenek. A társaság tagjai bizonyosan régtől fogva ismerhették egymást és nem voltak közönséges egyének, kik bármilyen messze szoktak is lenni egymástól, összegyűltek néha; és e szokásból bizalmas viszony fejlődött közöttük, mint egy család tagjai között, mely kizárta a szigorú szertartásos modort. Keveset gondoltak azzal, minő véleményt mondhatnak róluk, még kevesebbet, Oberkammergauban vannak-e vagy másutt, és nagyon valószínű, hogy mindenütt úgy érezték magukat, akár mivel felette állóknak képzeltek magukat a fecsegésnek, akár mivel nem törődtek mások itéletével. Volt valami mozdulataikban, a mi azt látszott jelenteni: Nos igen, mi ilyenek vagyunk, van valami kifogásuk ellene?

Frigyes roppantul meg volt lepelve. Ezek óta nem hagynám el Lillienburg romjait, még csak nem is sejtette, hogy kik lehetnek ezek az egyének; pedig az egész világ ismerte őket, és a vendéglős lehallgatagabb cselédje is tudott volna róluk felvilágosítást adni.

A társaság valóban művészekből és diletánsokból állott, kik hirtelen és egyszerre minnenütt megjelentek, hol valami nagyobb irodalmi vagy zenei ünnepély volt — Beethoven, Göthe emléknapijain — és mindenütt, ahol Hans Hammertől egy operát adtak először, vagy a hol egy Rubinstein concerto-t játszottak. Azok Lengyelországból, ezek Magyarországból, amazok Svédhonnól, emezek Franciaországból, Itáliából, Belgiumból, Poroszországból — talán még Japánból is összefutottak seregesen; találkoztak egymással minden meglepetés nélkül, kezét fogták, mintha csak tegnap váltak volna egymástól, ugyanegy hotelban laktak, egy asztalnál étkeztek, kocsijaik sorban követék egymást az utcákon, páholyaik a színházban egymás mellett voltak és hasonlítottak egy

hajdani tribus-hoz, mely szétszórattván, most vidáman összegyűl, vagy még inkább a madársereghez, mely az ég mind a négy tájáról repül össze és zajosan telepszik le ugyanarra a fára.

Ma Oberkammergau-ban voltak a passiójátékok miatt; hol lesznek holnap? azt talán maguk sem tudták volna megmondani.

Voltak közöttük főurak, kik úgy játszottak a fuvalán, mint bármely zenekarbeli művész; zongorajátékosok, kik fényesebben voltak öltözve, mint a tábornokok, rendjelekkel mellükön; nagyuri hölgyek, kiknek férjüket ritkán, és hírnevesen művésznők, kiknek sohasem lehetett szeretőiket látni; diplomaták, kik ismeretesek voltak a színpalak megett és karnagyok, kik viszont ismertek voltak az udvaroknál, két grófné, egyik moszkvai, a másik olasz, kik ugyanazon tenorista miatt tették tönkre magukat és egy alt parányi lencsével ajkai mellett, kit balkézre kevés híján egy uralkodó család tagja nem vett nőül. Ezek a különböző körülmények, a helyett, hogy eltávolították volna őket egymástól, csak jobban egygyé forrasztották; nem volt közöttük semmi rang különbség, mintha mindnyájan ugyanazon a társadalmi szinten állottak volna.

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1902. évi május hó 1-től. —

ARADRÓL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személysz. tv. d. u.	4.45	Személyvonat d. u.	3.32
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szm. Szolnokról este	9.—
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Gyorsvonat reggel	8.08
Soborsinról délután	2.04	Személyvonat d. e.	10.50
Személyvonat d. u.	4.07	Radnáról délután	2.36
Radnára délután	6.35	Gyorsvonat délután	4.06
Gyorsvonat este	7.18	Személyvonat este	8.57
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6.15	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.59
Szeged felé:		Szeged felől:	
Vegyesvonat reggel	7.10	Személyvonat reggel	8.35
Személyvonat d. u.	4.11	Vegyesvonat este	7.06
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Gurahonczról szm. r.	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Gurahonczig szm. du.	4.30	Személyvonat este	6.56

Május 1-től bezárólag szeptember 30-ig ünnep- és vasárnap, valamint a radnai búcsúnapokon jön Radnáról egy vegyesvonat este 8 óra 23 perckor.

Nemzeti színház.

Vasárnap, 1902. évi május hó 18-án:

Bérletszünet. Bérletszünet.

Délután 3 órakor, fél árkakkal:

Boccaccio.

Operette 3 felvonásban. Irták: Zell F. és Genée R. Fordította: Evva Lajos. Zenéjét szerző: Souppé Ferenc.

SZEMÉLYEK:

Boccaccio	Répásy G.	Petronella	Pajor Agnes.
Pietro herceg	Békéssy Gy.	Fiametta	Haller Irma.
Scalza	Tukorai L.	Leonetto	Szabó József.
Beatrice, neje	Karácsonyi.	Tofano	Garái Ilonka.
Lotteringhi	Sarkadi A.	Ismeretlen	Győre Alajos.
Izabella, neje	Parlagi K.	Könyvtáros	Juhász S.
Lambertuccio	Polgár S.	Freskó, inas	Kley M.

Kezdete délután 3 órakor.

Este 7 1/2 órakor, rendes árkakkal:

Bérlet 13. sz. Páratlan.

A dolovai nábob leánya.

Színmű 5 felvonásban. Irtá: Herczeg Ferencz.

SZEMÉLYEK:

Jób Sándor	Győre Alajos.	Bilitzky	Zilahi Gyula.
Vilma, leánya	Gazdi A.	Merlin báró	Mariházi M.
Domaházyne	Csibaházi E.	Szklabonyai	Sarkadi A.
Szentirmay	Csiky László.	Ugyvéd	Réthy István.
Szentirmayne	Szabó Irma.	Jób ügyvédje	Tukorai L.
Tarján	Ternyel L.	Jób orvosa	Németh J.
Loránt	Szabó József.	Miska, szolga	Juhász S.

Kezdete este 7 és fél órakor.

NAPIREND.

Május 18. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Pünkösdvásárnap. — Protestáns naptár: Pünkösdvásárnap. — Görög-keleti naptár (május 5.): Iréne. — A nap két 4 óra 4 perckor, nyugszik 7 óra 16 perckor. — A hold két 3 óra 26 perckor, nyugszik 2 óra 3 perckor.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 1/2—12 1/2 óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 1/2—2 1/2 óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Erekye-muzeum helyisége melletti ülésterem.

Időjósítás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, sok helyütt csapadék, zivatarok.

Május 18. Az aradi kőműves segéd munkások önképző-szakegyesületének majálisa (Csálai erdő.) — A zámfi fiatalság kirándulással egybekötött nyári mulatsága. — Népünnepély a városligetben — Az aradi tornaegyesület kirándulása Petrozsényba.

Május 19. Hangversenynyel egybekötött táncvigalom Pankotan (Fehér Kereszt.) — Az aradi kereskedőifjak műkedvelőinek táncal egybekötött műkedvelői előadása (Városliget.) — Az aradi magyar nyelvterjesztő betegsegélyező és temetkezési-egylet majálisa (Csálai erdő.)

Köszönet

Mindazon kedves rokonainknak, jóbarátainknak és ismerőseinknek, akik

I L O N K A

leányunk végtisztességén való megjelenésük és részvételük nyilvánításával nehéz fájdalmonkon enyhíteni igyekeztek, e helyütt mondunk őszinte köszönetet.

Kovács Jakab és családja.

Megnyilt a

Baross-kioszk!!

Van szerencsém a t. cz. közönség szives tudomására hozni, hogy a mai naptól kezdve a

BAROSS-KIOSZK

megnyilt

és állandóan nyitva tartatik.

MA

pünkösöd vasárnapján és holnap hétfőn

NAGY KÁROLY

aradi első zenekara

fogja a n. é. közönséget gyönyörködtetni.

Minden héten kétszer

katonazene.

Hideg étkek! Hűsítő italok!
Meleg kávé! Sör, bor, magyar és francia pezsgők.

Fagyalt és jégkáv.

— Kártya és tekeasztal. —

Mindennap friss lapok.

Olcsó árak! Pontos kiszolgálás!

A t. cz. közönség szives látogatását kéri

NAGY LAJOS,

bérlő.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKÖZLŐ ROVATA

A kör helyeszközlő-osztályának helyisége
SZABADSÁGTÉR 7. I. EMELET.

Hivatalos órák:

Naponta d. e. 11—1 óráig, este 9—10 óráig, vasárnap és ünnepnap d. u. 4—5 óráig. Tagok úgy a vidékről, mint helybeliek, naponta fôlvétetnek.

Az állásközvetítés teljesen ingyenes. A kör tagjai előnyben részesülnek. Levélbeli felvilágosítást csak válaszbélyeg küldése mellett ad a helyeszközlő-osztály.

Keresünk:

Abbázia fürdőhelyre, férfi és női divatárú-üzlet részére fiatal, a kirakatrendezésben jártas, magyarul és németül beszélő, szakképzett segedet.

Aradi elsőrendű női divatárúüzletbe szakképzett, kirakatrendező, segedet.

Vidéki nagyobb városba, elsőrendű fűszer és csemegeárúüzlet részére 28—30 éves segedet, a ki Aradon hasonló üzletben hosszabb ideig működött.

Vidéki fűszer- és vegyeskereskedés részére, a magyar és a román nyelvben jártas szorgalmas, fiatal segedet.

Aradi nornbergi és játékarúüzlet részére ügyes fiatal segedet.

Ajánlunk:

Kereskedelmi tanfolyamot végzett, a Yost-írógépezésben jártas női irodai alkalmazottat.

A könyvezetésben jártas, keresztény hivatalnokot, a ki bor-, sör- és szesznyakereskedésben hosszabb ideig működött.

Az épület- és szerszámfakereskedésben jártas, románul tudó, fakereskedő-segedet.

A magyar és német nyelvben jártas bőr-kereskedő-segedet.

Fűszerkereskedő-segedet, a ki elsőrendű aradi, nagyban és kicsinyben fűszerkereskedésekben hosszabb ideig alkalmazva volt.

Röfös- és vegyesáru üzletek részére több ügyes románul tudó segedet.

Esti foglalkozásra, gyakorlott, szakképzett könyvelőt és levelezőt.

A vegyesáru szakban minden igényeknek megfelelő segedeteket.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA.

Klein Sándor, titkár. **Keppich Zsigmond,** igazgató.

Kirándulás Amerikába!

Kellemes szórakozó- és mulatóhely

Választó-utca (Völgy-utca) torkolatánál

Vasárnap, pünkösd első napján

délután 4 órától és este 8 órától, ugyszintén

hétfőn, pünkösd másodnapján

d. u. 4 órától kezdve a cs. és kir. 33. gyalogezred teljes zenekara a karmester személyes vezetésével

hangversenyt

rendez a legújabb és legválogatottabb zenedarabokból, melyre a n. é. közönség tisztelettel meghívatik.

Belépti-díj 20 fillér.

Az étel és ital árak mérsékeltek és sohasem emeltetnek.

Számos látogatásért esd

Veilandits Istrán.

Bőrápolás!

A hosszú téli idő után okvetlen szükséges a testet alapos tisztálkodásnak és fertőtlenítésnek alávetni. E célra nem szolgálhat egyedül a víz, hanem egy erős fertőtlenítő szappant kell használni. Minden mosakodásnál és fürdésnél legjobban használható: **Berger Theerszappana, Berger Glycerin-Theerszappana és Berger Carbolszappana.** A monarchia minden gyógyszerárúüzletében kapható. Valódi csak akkor, ha ezen védjegyet viseli.

Huzás már e héten.

Szerencseszámok

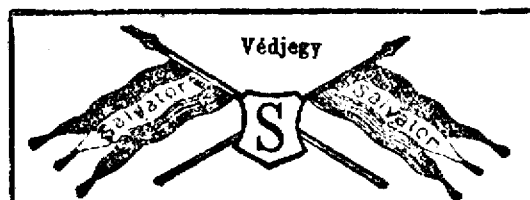
az Osztálysorsjegyek május 22. és 23. huzására eredeti áron kaphatók

WALLFISCH ARMIN

bank- és váltó-üzletében Arad.

Megyei és városi telefon: 129-ik szám.

1/1	1/2	1/4	1/8
12.—	6.—	3.—	1.50
korona.	korona.	korona.	korona.

Vesebajoknál,
a hólyag bántalmainál
és köszvénynél,
az emésztési és lélegzési
szervek hurutainál,

Lithion-forrás

Salvator

kitűnő sikerrel használtatik. E forrás kiváló tulajdonságai:

Húgyhajtó hatása.

Vasmentes. Kellemes ízű.

Könnyen emészthető.

Első rangu gyógyviz és diätetikus ital. Számos orvosi tekintélyek által különösen oly egyéneknek ajánlva, a kik ülő életmódjuk folytán **aranyeres bántalmakban, hasi pozaga, máj- és veseizgatási tünetekben** vagy **húgy-savas vesehomok és vesekövek** képződésében szenvednek.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárúüzletekben.

A Salvator-forrás igazgatósága Lőcsén.

582

!!Végre valahára!!

egy ló

FOG-PASTA,

mely a fogak ápolása körül támasztott minden igényeket a legnagyobb mérvben kielégít. Így kiáltottak föl mindazok, kik a legújabbban foglomba hozott

DENTOLIN

fogpasztánkat megkísérelték.

Egy tégely ára . . . 1 korona.

Egy darab ára . . . 60 fillér.

5% a magyar tanítónők „Otthona” javára.

VOJTEK és WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése
ARADON.

Üzlet áthelyezés!

Náder József

késműves üzletét

848

Templom-utca 3. szám alá
helyezte át.

Ugyanott köszörülések és javítások elfogadtattak.

Aláírási felhívás.

Az aradi iparosok és az iparral kapcsolatos kereseti ágak képviselői hiteligenyeinek kielégítése, vállalkozásaiknak előmozdítása, követeléseik leszámítolása céljából alólirottak

„Aradi iparosok hitelintézete”

czimmel részvénytársulatot alapítanak.

Az alakítandó részvénytársulat az „Aradi iparosok hitelszövetkezet” üzleteinek átvétele mellett a kis hitelre utalt egyének érdekeit tartva első sorban szem előtt, a váltók leszámítolását, vállalati követelések és számlák leszámítolását, iparkészítményekre való előlegezést, közös munkavállalatok anyagi támogatását, ovadékok nyújtását öleli első sorban feladatkörébe, de foglalja magába a banküzlet mindazon ágainak művelését, a melyek az ipari és a forgalmi élet körébe vágnak s a melyekkel a kisebb egyszázévi sorsát javítani lehet.

A társulat tartama harmincz év az alakulástól számítva.

Alaptőkéje 150.000 (egyszázötvenezer) korona, mely 1500 (egyezeröt száz) darab 100 (egyszáz) koronás részvényre oszlik.

Az aradi iparosok hitelszövetkezetének üzletrészei a részvényaláírásnál névértékben készpénz helyett fogadtatnak el.

Alólirottak e részvények jegyzésére ezenel aláírást nyitnak, melynek zárideje 1902. évi június hó első napjának déli 12 órája. Tuljegyzés esetén arányos leszállítás eszközöltetik.

Az alólirottak fenntartják maguknak a jogot, hogy a részvénytársulat első igazgatóságát a legközelebbi három évre kinevezzék.

Az aláíráskor minden részvény után 30 (harmincz) korona fizetendő be az aradi iparosok hitelszövetkezetének pénztáránál (Erzsébetkörút, ipartestületi ház, I. emelet, d. u. 4—6 óra között); a további részletek gyanánt pedig

1902. évi július hó 1-én 20 korona

1902. évi augusztus hó 1-én 20 korona

1902. évi szeptember hó 1-én 20 korona

1902. évi október hó 1-én 10 korona

fizetendő. Az utolsó részlettel az alapítási és bélyegköltségekre 2 kor. 64 fillér fizetendő.

A befizetett összegek után 1902. évi december hó 31-éig a befizetők 5% kamatot élveznek.

Alólirottak kötelezik magukat, hogy az alakuló közgyűlést 1902. évi július hó első napjáig összehívják.

Arad, 1902. évi május hó 14-én.

Weil Alajos, bádogos-mester. Reinhardt Gyula, butorgyáros. Rosmanith Albert, butorgyáros. Solymos József, gépgyáros. Kotsis Lajos, műépítész. Wild János, mészáros-mester. Schäffer Henrik, szabó-mester. Geller Izsó, ékszerész. Edvi-Ilés László, keresk. kamarai m.-titkár. ifj. Czeiler István, asztalosáru gyáros. Panker Viktor, mulakatos-mester. Weisberger Lipót, butorgyáros. Inokai-Tóth Lajos, szabó-mester. Sebessy Ferencz, asztalos mester. Gorzó Antal, cipőárugyáros. Moskowitz Jakab, szabó-mester. Schuch Ferencz, vendéglős, Rosenberg Herman, szabó-mester. Mihájlóvits Gyula, bádogos mester. Szabolcsky László, kefekötő-mester. Probst Mihály, építő-mester. Steigerwald Alajos, butorgyáros. Fischer József, sütő mester. Klár Ferencz, szabó-mester. Cziráky Alajos, szabó-mester. Egrý L. Elemér, órá- és látszerész.

Óvakodjunk utáztatoktól!

**MIÉRT
van annyi utáztat?
MERT
a valódi Eisenstädter-féle
Linoleum padló-zománc**

a törv. bej. „Vaslovag” védjeggyel a legjobb és legtartósabb puha padlónak és konyhabutoroknak bemutolására.

Bejegyzett

Az Eisenstädter-féle

Linoleum padló-zománc

egy óra alatt keményre szárad, bámulatosan szép fényvel bír és tartósság tekintetében eddig fölülmehatatlant. Nagy elterjedtségénél fogva különböző hasonhangzású nevek alatt értéktelen utáztatokat hoznak forgalomba, miért is kérjen mindenki kizárólag csak Eisenstädter-féle

„Linoleum padló-zománcot”

Védjegy

a törv. bejegyzett

„Vaslovag”

„Vaslovag” védjeggyel.

Eisenstädter Testvérek

lakk- és festékgyára.

Főraktár Aradon: **Steinitzer N.**
cégénél. 1904

Utáztatoktól óvakodjunk!

Építők figyelmébe!

Van szerencsém a t. építő közönség becses tudomására hozni, hogy Aradon, (Sarkad Ilona-utca 17. szám alatt) saját házamban

Építési irodát

nyitottam.

Tapasztalataim által azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelek. Fő törekvésem oda fog irányulni, hogy minden e szakmába vágó munkákat jól, pontosan és szolid árak mellett elkészítem.

Magamat a t. építő közönség további pártfogásába ajánlva

teljes tisztelettel

Lenkei Antal,

vizsgázott kőműves mester.

TELEFON

Legnagyobb választék
arany, ezüst és ékszer-
tárgyakban.

Alkalmi vételek és eladások.
DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész 42

ARAD, TEMPLOM-UTCZA
Minorita-palota.

Zálogcédulák,
arany és ezüsttárgyak készpénz
fizetés mellett a legmagasabb
árban megvétetnek, vagy be-
cseréltetnek.

Boros Béni-tér és Nádor-utca
sarkán lévő
**Schreyer-féle
telkek**

házhelyenkint

szabad kézből eladók.

A felosztási terv megtekin-
hető és a feltételek megtudha-
tók Dr. Szende Tivadar ügyvéd
irodájában, Szabadság-tér 12.
szám.

Kovács Soma

gép és műszaki áru üzlete

Arad, Andrassy-tér (Neuman-palota mellett.)

Állandó nagy raktár:

Drosz és oliva gépolaj, gépkenőcs, szíjj, lenzsák, víz-
mentes ponyva, aczéldobsin, rétegfém,

lakatos és gépészeti szerszámok,
csavarok, fecskendők, mérlegek

és legjobb gyártmányu

**Kühne gazdasági gépek,
malomszerek,**

szőlő és pinczegazdászati eszközök
legelőnyösebb árakon.

Eladó

50 éve fenálló élénk forgalmu vendéglő!

mely áll: nyári helyiség, befásított nagy udvar, születli és tekepályával, téli helyiség 3 szobából, lakás 2 szoba, konyha, éléskamara, nagy borpinczéből, szilárdan épült jó karban levő ház, betegség miatt

örök áron eladó.

Bővebbet özv. Knapp Károlyné tulajdonosnénál, Fác-
szán-utca 7. szám. 1146

Magy. kir. államv. üzletvez. Aradon.

13830—1902. II. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségénél nyilvános tárgyalás hirdet a nagyváradi—szegedi vonalon Algyő állomás közelében az 1664—1676. sz. szelvények között épülő Tisza-hídnál átfektetendő pályátöltés és ott létesítendő tereifővágányok előállításához és közutak correctiojához szükséges mintegy 46 000 m³ földfeltöltési munkára, nemkülönben az ártér-nyuló régi vasuti töltésnek elárolására teljesítendő mintegy 24000 m³ föld leasási munka vegrehajtására.

A tervek, a szerződési és ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint az általános és részletes feltétlfüzetek Aradon a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének pályafenntartási osztályában és Hédmezővásárhelyen az osztálymérnökségnél a hivatalos órákban megtekinthetők, illetve 3 koronáért megszerezhetők.

Az ajánlatokat legkésőbb 1902. évi május hó 31-én déli 12 óráig kell benyújtani, alulírott üzletvezetőség általános osztályánál.

Az ajánlatokat egy koronás, az ajánlat mellékleteit ivenkint 30 filléres bélyeggel ellátva, lepecsételve és a következő felirattal kell benyújtani. „Ajánlat az algyői hídnál létesítendő földmunkákról”.

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni. Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis legkésőbb 1. évi május hó 30 án, déli 12 óráig 2000 azaz kettő ezer korona bánatpénzt kell a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének gyűjtőpénztáránaál akár készpénzben, akár állami letételekre alkalmas értékpapirokban letenni. Takarékpénztári könyvek letéti gyanánt el nem fogadtnak.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó

A készpénzben letett bánatpénz után kamat nem követelhető.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számitatnak, de névértéken felül számitásba nem vétetnek.

Csak idejekorán beérkezett irásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek terti vevénnyel adandók fel.

Aradon, 1902. május hó 12.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

A magyar kir. államvasutak gépgyárának lokomobil oeepligep és „MILLENNIUM” aratógép gyármanyal a párisi nemzetközi kiállításon a legnagyobb ki-tüntetést, a GRAND PRIX-t, nyerték.

A magy. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége
Budapest, Váci-körút 32. szám.

Ajánlja a magy. kir. államvasutak gépgyárában készült

4, 6, 8, 10 és 12 lóerejű GŐZCSÉPLŐ-KÉSZLETEIT,
14, 16 és 20 lóerejű COMPOUND-LOCOMOBILJAIT, és végre

„Millennium” legújabb szerkezetű fűkaszáló-, marokrakó- és kévekető aratógépeit,

továbbá: a szab. osztr. magyar államvasutársaság resiczai mezőgazdasági gépgyárában készült SACK-rendszerű aczélföntésűekefővel ellátott EKÉIT és egyéb mezőgazdasági eszközeit. 1977

NEUMANN M.

esász. és kir. udvari szállító

férfi-, fiu- és gyermek-ruha telepe
ARADON,
Andrássy-tér, a Fehér Kereszttel szemben.

Dusan felszerelt raktár az elősmert legjobb minőségű készárúban.

536

Mérték szerinti megrendelések kifogástalan kivitelben készítettnek.

Szabott árak.

Alapított 1845.

Telefon szám 457.

Szabott árak.

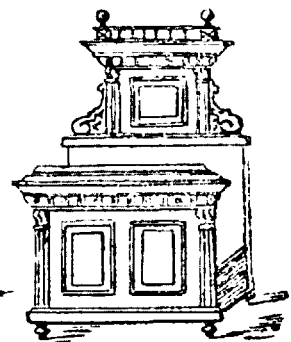
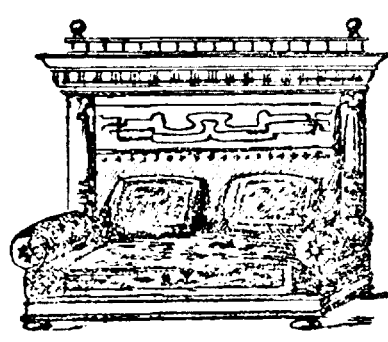
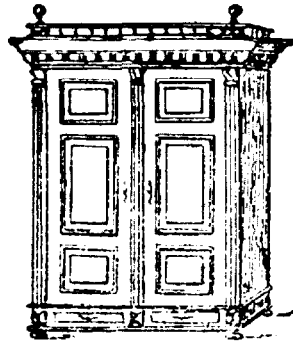
Haszonbérbeadás.

Csanádmegyében,
Makó és Földeák között
5 km.-re a vasuti állomástól
500 kis hold (1100 □-öl)
gazdasági épületekkel
bérbeadandó 7 évre.
Torontálmegyében,
Valkány állomástól 2 km.-re
600 katasztrális hold (1600 □-öl)
gazdasági épületekkel
12 évre kiadó,
esetleg utóbbi azonnal is át-
vehető, instructióval és termés-
sel, mivel tulajdonosa elhalt.
Értekezhetni: Eckhardt Osz-
kárnél Makó, Csanád m. 927

Bámulatos olcsó árak!

Nagy butoraktár!

Alapított 1858.

Alapított 1858.

Kétféle anyag. Izléses kivitel.

ROSMANITH ALBERT és FIA

Arad, Andrássy-tér 8-ik szám. (Az udvarban.)

Dusan felszerelt raktár mindennemű **butorokban.****Szalón-, ebédlő- és hálószoba-berendezések**minden modern stílusban, a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig folyton készletben, izléses, szolid kivitelű **kárpitozott butorok** nagy választékban.A nagy készletnek megfelelő üzlethelyiségünk az udvarban lévén, azon kelle-
mes helyzetben vagyunk, hogy készítményeinket **bárkinél is olcsóbban** adhatjuk. En-
nél fogva ajánljuk a n. é. vevőközönségnek raktárunk megkeresését saját érdekében el nem
mulasztani
Kiváló tisztelettel**Rosmanith Albert és Fia.**

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. Kívánatra képes árjegyzék.

A legjobb
jégszekrények
kaphatók

SAABÓ ALBERT-nél

üveg-, porcellán-, lámpa- és konyhaberendezési üzlet

Arad, Atzél Péter-utca 1. sz.

STERN M. A.Arad és vidéke legnagyobb kizárólagos
női-felöltő áruháza.

Nagy választék a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig.

Ujdonságok naponta érkeznek.

535

ALAPITTATOTT 1875.

TELEFON 238.

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.

!! Könyvelést !!

Magyar levelezést, vidékre való kiküldetést, ügyvédi vagy más állandó irodai munkát elvállal szakképzett, több évi gyakorlattal bíró kereskedelmi akadémiát végzett

könyvelő.

Kiseb kereskedőknél, iparosoknál, esti 1—2 órai munkát mersek elvállal díjazás mellett elfogadok.

Vidékről megbízatást díserét uton eszközölök.

Megkereséseket kérek a kiadóhivatalba „Könyvelő” jelige alatt küldeni.

Ételneműekhez alkalmas marhafaggyú

vegyi szerek nélkül, frissen kiolvasztva, rendszeres szállítás mellett Németországba készpénzfizetés mellett

vételre kerestetik.

Árajánlatok mintával H. G. 1806. megjegyzéssel Rudolf Mosse-hez Hamburgba intézendők.

1903

9090—1901. tkv. sz.

Árverési hirdetmény kivonat.

Az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. adóincstár végrehajtónak, Jozsity György végrehajtást szenvedő elleni 268 kor. 10 fill. állami és városi adókövetelés iránti végrehajtási ügyében, az aradi kir. törvényszék területén lévő, Arad városában fekvő, az aradi 1548. és 1531. számú telekkönyvben A. + 2. sorsz. alatt foglalt ingatlanra 2700 korona becsértékben, továbbá az 1543. számú telekkönyvben A. + 1. alatti ingatlanra 142 korona kor. becsértékben és összesen 2842 koronában az árverést ezennel megállapított kikiáltási áron elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1902. évi június hó 6-ik napján délután 3 órakor az igazságügyi palota I. em. 88. sz. irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3383. sz. a. kelt igazságügyi-miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Aradon, 1901. évi deczember hó 30-ik napján.

Az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Zubor,

kir. tvszki bíró.

927

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

1597—1902. p. m.

Hirdetmény.

Alólirott összeíró bizottság az 1898. évi 3300. I. M. E. szám alatt kiadott bel- és igazságügyi-miniszteri rendelet 4. §-a értelmében közzéteszi, hogy Aradon lakó minden férfi, tehát a városhoz tartozó, tanyán lakó is, a ki magyar honos, a folyó évben legalább 26 életévet betölti, a magyar nyelvet érti, azon irni és olvasni tud és évenként legalább 20 korona egyenes állami adót köteles fizetni, amennyiben pedig időleges adómentességet élvez, 20 korona egyenes állami adónak megfelelő értékű vagyonnal bir, vagy az adózásra való tekintet nélkül legalább 26 életévet betöltött köztisztviselő, lelkész, a magyar tudományos akadémia tagja, tudor, okleveles tanár, ügyvéd, mérnök, építész, hajós kapitány, gazdász, gyógyszerész, orvos, erdész, bányász, tanító, sebész, állatorvos, továbbá az, a ki a felsőbb művészeti vagy más felsőbb szakiskolát elvégezte, végül a ki a középiskolai záró vizsgát letette **folyó évi május hó 20. napjától 30-áig** az esküdtek alap lajstromába való felvétel végett az összeíró bizottság előtt a városháza tanácstermében mindennapon d. u. 4 órától bezárólag 6 óráig személyesen, vagy meghatalmazott által is megjelenhetik.

Azok, kik értelmi alapon kívánnak az esküdtek alaplaajstromába felvétetni, ezt igazoló okmányaikat is hozzák magukkal.

Az esküdtek névjegyzékébe nem vehető fel az 1897. évi XXXIII. t.-cz. 5 §-a értelmében:

1. A ki nyereség vágyból eredő büntet vagy vétség miatt jogerősen szabadságvesztés büntetésre volt ítélve;

2. A ki hivatalvesztésre vagy politikai jogai gyakorlásának felfüggesztésére van ítélve (1878. évi V. t.-cz. 56. §-a) az ítéletben megállapított időtartam alatt;

3. A ki szabadságvesztés büntetés végrehajtása alatt áll, vagy feltételes szabadságon van;

4. A ki ellen büntet, vagy fogházzal büntetendő vétség miatt vizsgálat, közvetlen vagy főtárgyalás (bűnvádi perrendtartás 268. §-a) van elrendelve, vagy a ki vád alá van helyezve;

5. A ki csőd alatt áll, gondnokság alá van helyezve, vagy a kinek kiskorusága meg van hosszabbítva;

6. A ki testi vagy szellemi fogyatkozás miatt az esküdt köteleseit teljesíteni nem képes.

Továbbá nem vehető fel az esküdtek jegyzékébe az 1897. évi XXXIII. t.-cz. 6. §-a értelmében:

1. A miniszter, a fiemei kormányzó, a főispán s Budapesten a főpolgármester!

2. A tényleges szolgálatban lévő bíró vagy ügyész;

3. A fegyveres erőnek tartós, tényleges szolgálatban álló tagja (1889. VI. t.-cz. 2. § a) a szabadságolt havidíjas és az ideiglenesen szabadságolt legénység;

4. A rendőri hatóság tagja, vagy közege (bűnvádi perrendtartás 85. §.)

5. A pénzügyőrség tagja;

6. Napszámos vagy szolgál.

Kelt Aradon, 1902. évi május hó 16-án.

Arad sz. kir. város összeíró-bizottságától.

Müller Gyula, s. k.

összeíró bizottsági jegyző.

Institoris Kálmán, s. k.

összeíró bizottsági elnök.

931

Nem tréfa,

hogy a legjobb kávéházi italok és hideg ételekkel a

Zrinyi kávéházban

szolgálnak a közönségnek.

Nem tréfa

az sem, hogy pontos kiszolgálásról gondoskodik a tulajdonosa és hogy reggelinyitva van. A legjobb találkozó helyiség a

Zrinyi kávéház

Forray-utca.

3315—902. sz.-hoz.

Árverési hirdetmény.

Arad szab. kir. város tekintetes árvaszéke mint gyámhatóság részéről ezennel közhírré tétetik a f. évi 3315—902. szám alatt kiadott végzés nyomán: miszerint az Ujtelepen Lenkey-utczában 3. sorszámú 122. ölnyi üres házhely 610 korona becsárban vagy azon felül önkéntes nyilvános árverésen a helyszínén 10% bánompénz előleges lefizetésével **folyó évi május hó 20-án d. u. 3 órakor** készpénzfizetés mellett — gyámhatósági jóváhagyás fentartásával el fog adatni, köteles leszen vevő minden átíratási illetéket és költséget viselni.

Kelt Aradon, 1902. évi május hó 12 én.

Simon Gábor,

árvaszéki jegyző.
mint kiküldött.

911

Telefon szám 455.

T. cz.

Van szerencsém nagybecsült rendelőimnek szives tudomására adni, hogy **folyó évi február hó 1-étől**

a Templom-utca 3. sz. alatti czipész-üzletemet

feloszlattam, de iparomat továbbra lakásomon

Heim Domokos-utca 2 sz. alatt,

a Török-téri Kishalmi-főle gőztűzdő mellett folytatom.

Főtörökvésem oda irányul, hogy nagybecsült rendelőimet ezután is legnagyobb odaadással, szolid és pontos kiszolgálásban részesítsem, miért is az eddigi pártfogásért esedezem.

Magamat a n. é. közönség becses bizalmába ajánlva maradok kiváló tisztelettel

Pakszián Sándorné,

czipész, Heim Domokos-utca 2. sz.

Minden vevő dicséri!

PORTER VILMOS

nagy áruházát

A SZABADSÁG-TÉREN,

mert az ott vásárolt tárgyakkal **meg van elégedve**; mivel olcsók és jók! De megcsodálja azt is, hogy aki 20 koronáért egyszerre bevásárol, **teljesen ingyen kap, minden ráfizetés nélkül** egy életnagyságu platin-, brom-fényképet, **passepartout-kerettel együtt**. Ha pedig fénykép-bonnon 10 koronáért vásárolt, ugy csak a passe-partout-keretet téríti meg.

Az összes

divat és ruházati cikkekből

legteljesebb raktár!

Czipők férfiak, hölgyek és gyermek részére a legfinomabbtól a legegyszerűbbig.

Kalapok a legdivatosabb formák feltűnő nagy választékban.

Ingek elismert kitűnő gyártmányok (oroszlán védjegy) fehér és színes, kemény és puha mellű.

Napernyők Selyem és félselyem, gyönyörű divatmintákkal, elegáns nyéllal, igen olcsó áron.

Bluzok és női fehérnemű szintén igen nagy választékban és kiválóan olcsón.

Apró hirdetések.

Minden kihirdetés beiktatása leg-
alább egy koronába kerül és 20 szó-
lehet, minden további szó 4 fillérbe,
vastagabb betűkből 8 fillérbe kerül. A
kis hirdetések előre fizetendők. Ir-

tesítések a kiadóhivatal ad; levél-
beni kérdésekhez a válamura való kö-
nyeg mellékelendő. Telefon értesítések
nem ad a kiadóhivatal.

Eladó ház.

Gizella-utca 8. számú ház 3 kü-
lön lakással szabad kézből eladó.
Bővebbet ugyanott. 838

Cséplőgépgarnitúrák

alig használva, 4, 6 és 8 lörejtű,
kedvező árban kapható Kovács
Soma czégnél Aradon. 935

Kiadó

Árpád tér 5. sz. alatt (Zsinagóga-
épület) nagy üzlethelyiség és egy
I. emeleti, 3 szobából álló lakás.
Bővebbet ugyanott a jegyzői hiva-
talanban. 872

Telephon 436.

Vasgerenda, szekertengely, ráfvas,
azélszakányok, metsző-olló, kertész-
fűrész, oltókések és egyéb áruczik-
kek jó minőségben és olcsó árban
kaphatók

Pöhm és Gedeon

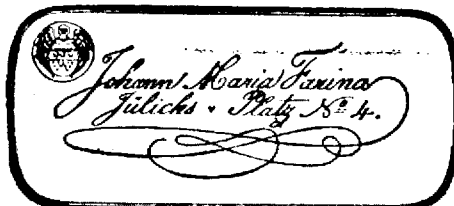
vaskereskedésében 1561
Arad. Eötvös-utca és Szabadság-tér sarkán.

500 forintot

fizetnek annak, aki **Bartilla**
fogvizének hasz-
nálata mellett, üvegje 25 kr. valaha is-
mét fogfájást kap, vagy a szája büzlik.
(Csomagolásért külön 10 kr.) **Bartilla A.**
Örkösi, (B. Winkler) Wien, 19/1
Sommer-gasse I. Kapható Aradon: **Ring**
Lajos Asztalos Sándor-utca 1. sz. G.
Földes Kelemen, Deák Ferencz-utca
11. sz. gyógyszerárakban. — Kérjük min-
denütt határozottan **Bartilla-féle** fog-
vizet. Hamisítványok felelőseitől jól di-
jaztatnak. 303

Valódi kölni vizem

a föld minden részén ismeretes az aluli
törvényesen bejegyzett védjegy alatt:

Köln, **Johann Maria Farina**
Jülichplatz No. 4.

Udvari szállítója 5 felsége I. Ferencz Jó-
zsefnek, Ausztria császáriának és Magyar-
ország királyának, továbbá több császári
és királyi udvaroknak. 1932

Permetező

3 évi jótállással

(ingyen javítás)

Hönig Frigyes

harangöntőnél

Rákóczi-utca 28. sz.

Ugyanott

tüzi fecskendők,
borszivattyúk,
kutak és gummi tömlők
gyári áron.
Javitások elfogadtatnak.

VAJDA BENŐ

fogorvos

Arad, Szabadság-tér Színház-épület.

Készít rágásra teljesen használható

MŰFOGAKAT,

foganként 2 frtért.

Fogak plombírozása feltűnően olcsón, jótállás
mellett. 768

Fájdalom nélküli foghuzás 1 forint.

Eladó

egy márvánnyal fedett elegáns

candalló,

mely kitűnően fűthető,
továbbá bronz-óra 2 candela-
berrel, egy nagy szmirna sző-
nyeg, tudományos német könyv-
tár, 2 china ezüst gardiniere,
egyéb szép szalon garnitúra és
függönyök, többféle butorok,
ajtó feletti aufsatzok diszítve
porcellán edényekkel.

Bővebbet Zemplényi Sándor
lakásán, Színház-épület. 909

TELEFON 184.

Pártoljuk a helybeli ipart!

Bettelheim K.

első aradi egyedüli szakzerű mosó-
és tisztító müintézete

Arad, Anich Lajos-utca 2. sz. (Lux-udvar)

A nyári időnyrb felhívom a t. nagy-
közönséget müintézetemre. Jól felsze-
relt munkás személyzetemmel páro-
sulva, ama kellemes helyzetben va-
gyok, hogy a legmagasabb igényeknek
is minden irányban megfelelhettek. Bli-
vállalok mindenféle mosható női, férfi
és gyermek ruhákat, bur kalapot, pi-
vere tárgyakat, függönyöket, összes
házi ruházatok mosását a legolcsóbb
egyezségi árak mellett. Kívánatra ház-
tól elvitetem és vissza küldöm.

Az

Andrássy-téren felállított
sátorban

árutorlóadás

folytán kénytelenek vagyunk nagy
választékú divat-, kézmű-,
rövidáru, fehérnemű és
gyermek-játék szakmába
vágó cikkekinket rendkívüli olcsó
árban elárusítani.

Ezen kedvező bevásárlási alka-
lom felhasználására a nagyérdemű
közönség becses figyelmét felhívjuk.

Kilényi C. és Társa

férfi- és női divatáruháza

a kék golyóhoz. 702

Az Andrássy-téren fel-
állított sátorban.

Knizse Ignác

puskaműves, városligeti lövölde.
Elvállal javításokat mindennemű
fegyvereken és uj agyak készitē-
sét legszebb kivitelben, olcsó ár-
ban. Ugyanott egy női biczikli
eladó. 884

Egy modern

ujjonnan épült ház szabad kézből
eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.
839

Eladó

egy biczikli és egy kézi fényké-
pező. Czim a kiadóhivatalban. 882

Távbeszélő 369.

Gróf KÖNIGSEGG LAJOS

a magyar kir. Államvasutak gépgyár-
nak arad-csanádi kizárólagos képviselője

Aradon, Vörösmarty-utca 1. sz.

Kívánatra küld 1580

árjegyzéket ingyen és bérmentve.

Bolthelyiség

a város egyik legélénkebb he-
lyén: a szabadság-szoborral
szemben levő

Domány-házban
azonnal kiadó.

Ugyanott kiadó egy halász-
utcai

2 szobás lakás.

Bővebbet Domány József iro-
dájában Szabadság-tér 16. 803

Gurahonezi

portlandcemento

egyedüli magyar gyártmány, mely a
magyar mérnök- és építész-egylet al-
tál megszabott normáitakat 60-70 szá-
zalékkal felülmúlja, rendkívül finom
örlésben, kis és nagy mennyiségben,
gyári áron kapható

Az Arad-csanádi Egyesült Vasutak

szertáránál

Arad állomás mellett.

Megrendeléseket az Arad-csanádi Egye-
sült Vasutak központi irodája is elfo-
gad és a cementet kívánatra házhoz
szállítja. 274

Korcsmahelyiség

a Vas- és Erzsébet-utca
sarkán,

szemben a waggonyárral

augusztus hó 15-ikétől
kiadó.

Bővebbet Simonyi-utca 14-ik
szám alatt. 933

Magyar kir. államvasutak igazgatósága.

70144—1902. F. IV. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy
a vasuti kocsikban és az állomási
helyiségekben elhagyott tárgyak,
u. m. bőröndök, táskák kalapok,
ruha- és fehérneműek, botok, nap-
ernyők és esernyők stb. az alább
felsorolt állomásokon árverés alkal-
mával azonnali készpénz fizetés
mellett el fognak adni:

állomáson	1. évi május hó
Fiume	25-án d. e. 9 óra
Kis-Czell	26-án d. e. 9 óra
Bpest keleti p. u.	28-án d. e. 9 óra

Budapest, 1902. május hóban.

Az igazgatóság.

Magy. kir. államv. üzletv. Szombathely.

6913—1902. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak
szombathelyi üzletvezetősége 1902.
év augusztus hó 1-től 1905. év ju-
lius 31-ig nyilvános pályázat ut-
ján biztosítani kívánja a vonalain
alkalmazott azon hivatalnokai és
hivatalnok -gyakornokai részére
szükséges egyenruha darabok ké-
szítését kik a fennálló egyenru-
házi szabályzat értelmében szol-
sálat közben egyenruhát viselni
tartoznak.

Ezen egyenruha darabok a kö-
vetkezők:

- nyári zubbony,
- tavaszi és őszi zubbony,
- téli zubbony,
- nyári nadrág,
- tavaszi és őszi nadrág,
- téli nadrág,
- tavaszi és őszi felöltő,
- téli felöltő,
- nyári sapka,
- nyakraváló,
- keztü,
- karkötő és
- rangjelző.

Az 1—8. tét. alatt felemlített
ruhadarabok készítéséhez szüksé-
ges kelmék bármely belföldi posz-
tógyáronál szerezhetők be.

Ezen ruhadarabok elkészítésére
és szállítására vonatkozó részletes
feltételek megszerezhetők az alól-
írott üzletvezetőségnél a hivata-
los órák alatt, mely feltételek alá-
írottan az ajánlattal együtt követ-
kező felirattal ellátva:

„Ajánlat a hivatalnokai egyen-
ruha elkészítése iránt“ 1902. évi
május hó 28-ik napjának délelőtti
10 órájáig, az alólírott üzletvezetősé-
séghez benyújtandók, vagy posta
utján beküldendők, hová is banat-
pénzképen, mely esetleg óvadék
gyanánt is fog szolgálni 200 ko-
rona készpénzben, vagy állami le-
tésekre alkalmas értékpapirokban
1902. évi május hó 27-én déli 12
óráig beküldendő.

Az üzletvezetőség fenntartja
magának azon jogot, hogy a be-
érkezett ajánlatok közül tekintet
nélkül az ajánlott egységárakra —
szabadon választhasson.

Szombathely, 1902. április hó.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)